



MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

DIRECȚIA GENERALĂ EVALUARE IMPACT ȘI CONTROLUL POLUĂRII

Se aprobă,
Secretar de Stat
Raul Căpățan
22.08.2016

AVIZ DE MEDIU

Nr. 37 din 22.08.2016

Ca urmare a notificării adresate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - Direcția Generală Dezvoltare Regională și Infrastructură, cu sediul în municipiul București, Str. Apolodor, nr.17, Latura Nord, Sector 5, înregistrată la nr.85906 din 3.11.2014

în urma analizării documentelor transmise și a verificării,

în urma parcurgerii integrale a etapelor procedurale prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr.1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe,*

în baza Hotărârii de Guvern nr. 38 din 21 ianuarie 2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare și a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului aprobată prin Legea nr. 265 din 29 iunie 2006 cu modificările și completările ulterioare, se emite:

AVIZ

pentru "Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării",
promovat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

în scopul adoptării „Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării”.

Situația actuală a mediului în România privind aspectele de mediu relevante

Zona de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, denumită în continuare SIDDDD, ocupă o suprafață de aproximativ 730461 hectare și cuprinde:

- Rezervația Biosferei Delta Dunării - zona cuprinsă între brațele Sf. Gheorghe și Chilia ale fluviului Dunărea;
- complexul lagunar Razim-Sinoe-Babadag cu zonele limitrofe;
- zona de-a lungul fluviului Dunărea, la vest de orașul Tulcea, spre Galați și zonele sale limitrofe.

Suprafața totală a RBDD este de peste 5:000 kmp și cuprinde:

- delta propriu-zisă (2.540 kmp pe teritoriul României);
- Complexul Lacustru Razim-Sinoe;
- apele marine până la izobata de 20 m;
- albia Dunării între Cotul Pisicii și Isaccea;
- lunca inundabilă a Dunării între Isaccea și Tulcea.

Suprafața Deltei Dunării cuprinde brațele Chilia, Sulina, Sfântu Gheorghe și cinci zone hidrografice: Zona Chilia - Sulina între brațele Chilia, Tulcea și Sulina; Zona Sulina - Sf. Gheorghe, între brațele Sulina și Sf.

Gheorghe; Zona Sf. Gheorghe - Razelm, la sud între brațul Sf. Gheorghe și lacul Razim; Zona Complexul lagunar Razim - Zmeica - Golovița - Sinoe; Zona marină a Deltei Dunării (gurile Dunării, țărmul mării și fundul submers din fata litoralului Deltei).

La nivelul anului 2012, populația din zona de implementare a SIDDDD era de:

- 201 500 locuitori în județul Tulcea;
- 184 000 locuitori în zona Deltei Dunării dintre care în centrul deltei sunt înregistrați un nr. de 10 700 locuitori și în zona învecinată un nr. de 173 300 locuitori.

Din punct de vedere administrativ teritorial zona de implementare SIDDDD include:

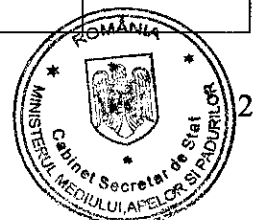
- municipiul reședință de județ Tulcea;
- 4 orașe (Babadag, Isaccea, Măcin și Sulina);
- 33 de comune, dintre care 4 comune (Corbu, Istria, Mihai Viteazu și Săcele) aferente județului Constanța ce dețin suprafețe din cadrul complexului lagunar Razim-Sinoe.

Delta Dunării este cea de-a doua deltă ca mărime și cea mai bine conservată din Europa, dispunând de o impresionantă diversitate a habitatelor și a formelor de viață (faună sălbatică) pe care le găzduiește. Delta Dunării este inclusă în Lista Patrimoniului Mondial Cultural și Natural UNESCO.

Regiunea Delta Dunării, cuprinde următoarele tipuri de arii naturale protejate:

- **De interes internațional:** Rezervația Biosferei Delta Dunării, sit cu valoarea de patrimoniu natural universal (inclus în Lista Patrimoniului Mondial Cultural și Natural) și zonă umedă de importanță internațională (sit RAMSAR);
- **De interes național:** Parcul Național Delta Dunării, Parcul Național Munții Măcinului și 29 de rezervații naturale și științifice: Arinișul Erenciuc, Capul Doloșman, Cetatea Histria, Complexul PeriteascaLeahova, Complexul Sacalin Zătoana, Complexul Vătafu Lungule, Corbu-Nunțași-Histria, Dealul Deniz tepe, Dealurile Beștepe, Grindul Chituc, Grindul Lupilor, Grindul și Lacul Răducu, Insula Ceaplacea, Insula Popina, Insula Prundul cu Păsări, Lacul Belciug, Lacul Nebunu, Lacul Potcoava, Lacul Rotundu, Ostrovul Prut, Pădurea Babadag-Codru, Pădurea Caraorman, Pădurea Letea, Rezervația botanică Korum Tarla, Rezervația de liliac Fântâna Mare, Rezervația Geologică Agighiol, Roșca Buhaiova, Sărăturile Murighiol, Valea Fagilor, dintre care 6 situate în afara RBDD (Dealul Deniz tepe, Dealurile Beștepe, Pădurea Babadag Codru, Rezervația botanică Korum Tarla, Rezervația Geologică Agighiol și Valea Fagilor);
- **De interes comunitar (situri Natura 2000):** pe zona de studiu se suprapun parțial sau integral opt situri de importanță comunitară: ROSCI0012 Brațul Măcin, ROSCI0060 Dealurile Agighiolului, ROSCI0065 Delta Dunării, ROSCI0066 Delta Dunării - zona marină, ROSCI0067 Deniz Tepe, ROSCI0105 Lunca Joasă a Prutului, ROSCI0123 Munții Măcinului și ROSCI0201 Podișul Nord Dobrogean și 12 arii de protecție specială avifaunistică: ROSPA0009 Beștepe - Mahmudia, ROSPA0019 Cheile Dobrogei, ROSPA0031 Delta Dunării și Complexul Razim - Sinoe, ROSPA0032 Deniz Tepe, ROSPA0040 Dunărea Veche - Brațul Măcin, ROSPA0052 Lacul Beibugeac, ROSPA0060 Lacul Tașaul - Corbu, ROSPA0073 Măcin - Niculițel, ROSPA0076 Marea Neagra, ROSPA0091 Pădurea Babadag, ROSPA0100 Stepa Casimcea și ROSPA0121 Lacul Brateș;
- **Habitatele prioritare Natura 2000 sunt:**

Nr crt	Cod	Denumire	ROSCI 0012 Brațul Măcin	ROSCI 0060 Dealurile Agighiolului	ROSCI 0065 Delta Dunării	ROSCI 0067 Deniz Tepe	ROSCI 0123 Munții Măcinului	ROSCI 0201 Podișul Nord Dobrogean
1	1150	Lagune costiere			X			
2	1530	Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice			X		X	
3	2130	Dune fixate cu vegetație herbacee			X			



		perenă (dune gri)						
4	40C0	Tufărișuri de foioase ponto-sarmatice		X	X	X	X	X
5	6120	Pajiști xerice pe substrat calcaros			X			
5	62C0	Stepe ponto-sarmatice	X	X	X	X	X	X
7	7210	Mlaștini calcaroase cu <i>Cladium mariscus</i>			X		X	
8	91AA	Vegetație forestieră ponto-sarmatică cu stejar pufos		X	X		X	X
9	91I0	Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu <i>Quercus spp</i>					X	X
10	91X0	Păduri dobrogene de fag					X	X

Pe teritoriului RBDD se găsesc 20 de zone de protecție integrală. Aceste zone sunt zone cu regim strict de protecție, unde impactul antropic direct este eliminat sau redus la acele activități ce contribuie la dezvoltarea cunoașterii stării actuale și a tendințelor de evoluție a sistemelor deltaice pentru definirea capacității productive și a cerințelor de conservare a biodiversității, aflate în administrarea directă a Administrației Rezervației.

La nivelul RBDD se întâlnesc habitate acvatic, palustre și terestre, 1.839 specii de floră (38 specii de macromicete, 107 specii de licheni, 678 specii de alge planctonice, 116 specii de plante vasculare) și 3.586 specii de faună (182 specii de rotiferi, 253 specii de viermi, 91 specii de moluște, 115 specii de crustacee, 168 specii de arahnide, 8 specii de diplopode, 2.244 specii de insecte, 135 specii de pești, 10 specii de amfibieni, 11 specii de reptile, 320 specii de păsări, 44 specii de mamifere).

În Regiunea Delta Dunării, se întâlnesc 3 din cele 6 regiuni biogeografice: stepică - cu o pondere de 13,7 % din suprafața Deltei Dunării ce cuprinde relieful de șes din partea sud-estică și parțial Delta Dunării și Marea Neagră; pontică - cu o pondere de 94,5 % din suprafața acestei regiuni biogeografice, ce se întinde pe țărmurile vestice ale Mării Negre și în partea estică a Deltei Dunării; Marea Neagră, cu o pondere de 0,1 %.

Sol și Utilizarea Terenului

În RBDD sunt prezente următoarele tipuri de soluri:

- Solurile aluviale, au o suprafața redusă de acoperire cu vegetație și cuprinde pajisti mezo-xerofile pe grindurile înalte și pajisti mezofile și salcete pe grindurile umede;
- Limnosolurile includ depozitele lacustre/ lagunare de pe fundul lacurilor și sunt alcătuite în cea mai mare parte din suspensii minerale aduse de apele Dunării și din cele provenite în urma proceselor chimice și biologice care au loc la nivelul masei de apă și a sedimentelor;
- Gleisolurile sunt solurile dezvoltate pe depozite aluviale și pedepozitele de loess.
- Solonceacurile includ toate tipurile de sol care au limita superioară a orizontului salic în primii 20 cm de la suprafața solului;
- Soluri balane caracteristice stepelor cu climat continental uscat și sunt singurele soluri zonale din Delta Dunării;
- Histosolurile reprezintă suportul de bază pentru ecosistemele umede ca stufărișuri, vegetație acvatică, submerse;



- Antroposolurile și non-solurile sunt rezultatul activităților umane. Sunt reprezentate, în principal, de grămezile de pământ sau alte materiale rezultate din săparea de canale pentru desecare în incintele agricole, pentru deschiderea unor căi navigabile.

Eroziunea Costieră

Procesul de eroziune în RBDD se prezintă astfel:

- Zona plaja Sulina - avansare a liniei țărmului până la 38 m în zona digului de nord și aprox. 7m în zona unității militare;
- Gârla Împuțită - Câsla Vădanei - retrageri ale liniei țărmului de 5-10 m, până la 25 m în zona Canal Sondă, unde s-au produs rupturi în cordonul litoral;
- Gura de vărsare a brațului Sf. Gheorghe - zone de retragere intercalate cu scurte sectoare de acumulare, unde linia țărmului a înaintat cu până la 10 -15 m;
- Sahalin - retrageri ale liniei țărmului de 20-45 m în zona nordică a peninsulei Sahalin;
- în zona centrală, în sezonul rece 2012-2013, s-a produs o ruptură cu o lățime de aprox.3 km și adâncimea mai mare de 1,5 - 2 m, practice zona sudică rămânând izolată față de restul peninsulei;
- în partea sudică a continuat procesul de arcuire și alungire către nord a extremității;
- Zona Ciotica-Zătoane - retrageri ale liniei țărmului cu 10-30 m;
- Perișor - Gura Portiței - s-a menținut în echilibru relativ, cu zone de retragere a liniei țărmului până în 10-13 m în zona Perișor-Periteașca, avansare a țărmului până la 15m în zona Periteașca și echilibru în zona Periteașca-Gura Portiței;
- Portița -Vadu - sectorul s-a menținut în echilibru, sectoarele de eroziune alternând cucele de echilibru (unde linia țărmului nu a variat mai mult de 10 m); cele mai mari retrageri ale liniei țărmului s-au înregistrat în zona Far Portița și Edighiol, sectoare care au fost inundate în timpul sezonului rece;
- Sectorul Vadu-Corbu s-a caracterizat prin înaintări ale liniei țărmului cu 10-20 m, în partea de nord și centrală, și până la 30-50 m, în zona Capului Midia;
- Pentru sectorul nordic al țărmului suprafețele acumulate au reprezentat aprox. 90 ha, iar cele cu procese de eroziune aprox. 120 ha. Avansarea liniei țărmului cu 10-20 m, în partea de nord și centrală, și până la 30-50 m, în zona Capului Midia.

Un grad ridicat al procesului de eroziune se înregistrează în sectorul Mangalia, la sud de digul larg VI - J - 23, cu rate de peste 4 m/an, cele mai scăzute fiind înregistrate la bariera Eforie și pe litoralul stațiunii Neptun cu rate de 2 m/an.

Ape de Suprafață și Subterane

Din punct de vedere hidrografic, zona de implementare a SIDDD face parte din Spațiul Hidrografic Dobrogea, Delta Dunării și Apele Costiere.

La nivelul Fluviului Dunărea, Deltei Dunării, Spațiul Hidrografic Dobrogea și Apelor Costiere există un număr total de 115 corpuri de apă de suprafață delimitate în următoarele categorii:

- râuri naturale, puternic modificate și artificiale - 1.617 km râuri cadastrade, din care râuri permanente - 1.515 km (cca. 94% din totalul cursurilor de apă), râuri nepermanente - 102 km (cca. 6% din totalul cursurilor de apă);
- lacuri naturale - 75 cu suprafața mai mare de 0,5 km², acumulări - 6 cu suprafața mai mare de 0,5 km², ape tranzitorii - 781,37 km² (619,37 km² ape tranzitorii marine și 162 km² lacul Sinoe) și ape costiere - 571,8 km² (116 km)

Au fost identificate și delimitate 10 corpuri de ape subterane, dintre care:

- 4 corpuri aparțin tipului poros permeabil (depozite holocene, pleistocen medii - superioare),
- 4 corpuri aparțin tipului fisural - carstic (dezvoltate în depozite de vârstă triasică și sarmatiană)
- 2 corpuri aparțin tipului carstic - fisural (de vârstă jurasică).

Calitatea apei potabile

Sursele de alimentare cu apă în localitățile din județul Tulcea sunt reprezentate atât de apa de suprafață cât și de apa subterană.



Sursele de suprafață sunt reprezentate de Dunărea cu brațele ei, canalele adiacente și lacurile din Complexele Razim și Babadag, iar sursele subterane sunt reprezentate de frontul de puțuri Bogza precum și de foraje situate în județul Tulcea.

Raportul privind starea de calitate a mediului în județul Tulcea reliefează faptul că:

- 60% din populația din mediul rural consumă apa potabilă de mare profunzime care se înscrie în valorile STAS-urilor în vigoare și apa potabilă de izvor sau de adâncime medie;
- 10% consumă apa direct din Dunăre;
- 20% consumă apă de fântână sau de mică profunzime care nu se încadrează în valorile STAS-urilor în vigoare;
- 10% din populația rurală consumă apa tratată, fără ca aceasta să respecte termenii de potabilitate din punct de vedere microbiologic.

Apele uzate, sistemul de canalizare și de epurare

Densitatea populației în zona de implementare a SIDDDD este scăzută (28,9 locuitori/ km²) în raport cu media națională de 89,9 locuitori/km², fapt ce indică dificultatea cu care se realizează asigurarea alimentării cu apă.

Localitățile Maliuc, Sulina, Sf. Gheorghe și Chilia Veche au sisteme proprii de canalizare, iar dintre acestea doar Maliuc și Sulina dețin stații de preepurare mecanică a apelor uzate.

Localitățile din RBDD, nu au sisteme de canalizare centralizate care să colecteze apele reziduale la nivelul întregii localități, iar stațiile de epurare existente realizează numai preepurarea mecanică a apelor menajere. Localitățile Maliuc, Sulina, Sf. Gheorghe și Chilia Veche au sisteme proprii de canalizare, iar dintre acestea doar Maliuc și Sulina dețin stații de preepurare mecanică a apelor uzate.

Sursele majore de poluare a apelor provin:

- de la agenții economici situați în zona limitrofă a RBDD;
- activitatea de transport naval desfășurată pe căile navigabile, atât în ambarcațiuni mici cât și de navele maritime și fluviale aflate în tranzit.

Populația și sănătatea umană

Populația din zona de implementare a SIDDDD, a scăzut cu un număr de 11.175 persoane în perioada anilor 1998 - 2015, de la 231.867 persoane, în anul 1998, la 220.692, în anul 2015.

Densitatea populației se prezintă astfel:

- municipiul Tulcea cu cea mai mare densitate a populației din zona de studiu, peste 300 de locuitori/ km²;
- localitățile I.C. Brătianu, Jijila, Măcin, Greci, Isaceea, Niculițel și Babadag, cu o densitate a populației cuprinsă între 101 și 300 locuitori/ km²;
- localitățile Ceatalchioi, Pardina, Chilia Veche, C.A. Rosetti, Maliuc, Crișan, Sulina, Sf. Gheorghe, Murighiol, Jurilovca, Ceamurlia de Jos, Mihai Viteazu, Istria și Săcele, cu o populație mai mică de 20 locuitori/ km².

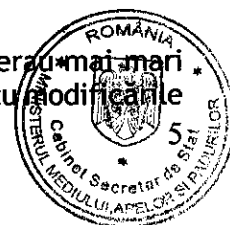
Serviciile sanitare sunt asigurate după cum urmează :

- un spital proprietate publică în Tulcea, Babadag, Isaceea și Măcin;
- trei centre de permanență în Babadag, Luncavița și Murighiol;
- un centru de permanență la Sulina, însă în locul acestuia a fost înființat în anul 2012 punctul de lucru al Unității de Primiri Urgențe Tulcea.

La nivelul județului Tulcea, în 6 localități (Maliuc, Crișan, Pardina, Jijila, Somova și Sulina), au fost identificate deficiențe privind existența medicilor de familie.

Aer

Indicatorii de calitate a aerului identificați ca având depășiri ale valorilor limită sau care erau mai mari decât valoarea limită stabilită de *Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările*



și completările ulterioare, au fost pulberi PM₁₀, pentru județul Tulcea și dioxidul de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x) și pulberi PM₁₀, pentru județul Constanța.

De asemenea, a fost analizată și evoluția emisiilor de amoniac (NH₃) având în vedere creșterea acestora, din ultima perioadă, respectiv în anii 2012 și 2013.

Contribuția majoră la producerea emisiilor de NH₃, în Tulcea, o are zootehnia, în procent de 68% fiind urmată de tratarea și depozitarea deșeurilor în pondere de 32%.

În județul Tulcea, există trei localități unde s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită la indicatorul PM₁₀, respectiv I.C. Brătianu, Smârdan și Măcin.

Sursele care generează depășirea limitelor admisibile la indicatorul PM₁₀ sunt provenite din traficul rutier, responsabil de aprox 70 % din poluarea atmosferică (datorită în principal stării drumurilor), șantierele de construcții, industria, resuspensia solului și încălzirea rezidențială.

În județul Constanța, principalele surse de emisie a SO₂, NO_x și PM₁₀ sunt reprezentate de arderile provenite din industria de transformare și de producere a energiei electrice și termice, instalații de ardere neindustriale, arderi provenite din industria de prelucrare, traficul rutier, tratarea și eliminarea deșeurilor, agricultura și factorii naturali.

Schimbări climatice

În regiunea Deltei Dunării se observă efecte ale schimbărilor climatice precum fenomenele de îngheț ale apelor Dunării ce au loc cu frecvența mai rară, și reproducerea populației de hering ce are loc mai devreme (primăvara).

Se preconizează o posibilă tendință de creștere a temperaturii medii anuale a aerului (va crește cu 1-1.5 °C, vara - cu 1.8°C și iarna - cu 1.3°C până în 2050) ce va determina scăderea perioadei de îngheț și încălzirea îndelungată, fapt ce conduce la o perioadă extinsă de ariditate.

Acestea vor duce la un grad de evaporare mai ridicat, creșterea numărului de zile toride (valuri de căldură) și scăderea semnificativă a perioadei de acoperire de zăpadă.

Turism

Dezvoltarea turismului și a infrastructurii turistice în zona Deltei Dunării reprezintă o prioritate actuală atât la nivel național cât și la nivel regional și local (Plan de management RBDD 2011).

Resursele turistice naturale sunt reprezentate de :

- relieful specific al Deltei Dunării (dunele de nisip de pe grindurile Letea și Caraorman, plajele litorale ale zonei costiere, vecinătatea Mării Negre, canalele, gârlele, bălțile și lacurile),
- complexul lagunar Razim-Sinoe și al Munților Măcin (una dintre cele mai vechi structuri geologice de pe continent);
- flora și fauna găzduite de habitatele naturale.

Resursele turistice antropice sunt reprezentate de valorile culturale create de comunitățile umane prin:

- vestigiile arheologice și ruinele unor cetăți sau ale unor așezări omenești vechi ce atestă urmele de locuire și etapele de ocupare a spațiului deltaic (vestigiile cetăților Argamum de la Capul Doloșman, ruinele cetății bizantine de pe insula Bisericuța, ruinele așezării Dinogeția, ruinele cetății Heracleea de la Enisala, ruinele cetății grecești Istria, etc.);
- monumentele istorice, de arhitectură și de artă;
- mărturiile culturii populare locale, mărturii sistematizate și prezentate în muzee (Muzeul Delta Dunării din Tulcea, muzeul de artă orientală din Babadag);
- case memoriale (casa în care a locuit scriitorul Eugen Botez cu pseudonimul Jean Bart în Sulina);
- colecții de artă populară și etnografică (gospodăria țărănească de la Enisala).

Pescuitul și acvacultura

Pescuitul este o activitate importantă pentru regiunea Deltei Dunării, reprezentând de altfel una din cele mai vechi ocupații ale populației din deltă.



Pescuitul este practicat în regim comercial, de agrement și pentru consumul propriu al familiilor rezidente.

În Delta Dunării, din suprafața totală amenajată pentru piscicultură de 43.937 ha, în prezent mai sunt utilizate în scop piscicol 20.662,6 ha, din care 16.767,0 ha sunt suprafețe cu luciu de apă, iar 3.895,6 ha sunt acoperite cu stufării inundate.

Din suprafața utilizată, o mică parte este folosită pentru piscicultură semi intensivă cu populări dominate de speciile fito-planctonofage (peste 50- 60%) în amestec cu crap, și alte specii (somn, caras, etc.), iar o suprafață destul de mare este folosită pentru activități de piscicultură extensivă combinată cu pescuit recreativ-sportiv. Din amenajările piscicole se estimează obținerea unei producții de circa 3.000 tone de pește de consum.

În Delta Dunării funcționează stația de reproducere artificială a peștelui care poate produce 50-100 milioane de alevini în vârstă de 3-5 zile, restul celorlate 10 stații existente la un moment dat (Caraorman, Maliuc, Perișor, Rusca, Enisala, Lunca, Iazurile, Chilia I, Chilia II - Hreblea, Stipoc) fiind dezafectate.

O parte din amenajările piscicole își produc puietul de crap în bazine de reproducere natural-dirijată cu suprafețe unitare variabile de 05 - 1,0 ha/bazin (BRN) și pepiniera Babadag, 106 ha.

Agricultura și dezvoltarea rurală

În zona de implementare a SIDDDD, agricultura este condiționată de tipurile de sol și specificul hidro-geomorfologic al Deltei Dunării, ce reprezintă cea mai mare parte a teritoriului zonei de studiu.

Suprafața totală de teren arabil, în zona studiată, este de aproximativ 228.041,31 ha care reprezintă circa 31,34% din suprafața totală a zonei de implementare a strategiei (727.533,06 ha).

În regiunile extra-deltaice, caracteristicile solului argilos definesc tipurile preponderente de culturi agricole, și anume: viță de vie și pomi fructiferi.

Culturile de grâu, floarea soarelui, seară, porumb, sunt, de asemenea, specifice zonei, însă, din cauza climei, cu veri foarte secetoase, aceste culturi nu dau rezultate importante.

Creșterea animalelor este reprezentată de bovine, porcine, ovine, păsări. O ramură dezvoltată în regiune este apicultura.

Patrimoniul cultural

În județul Tulcea, există 567 monumente istorice înscrise, dintre care 59 sunt tumuli sau grupări de tumuli iar în județul Constanța, au fost identificate grupări tumulare în localitățile Corbu, Mihai Viteazu și Istria, relevante pentru zona de influență a Strategiei.

În zona de implementare a SIDDDD există un patrimoniu cultural important alcătuit din monumente istorice, situri arheologice, tradiții/ obiceiuri care atestă vechimea și formele de cultură și civilizație ale omului.

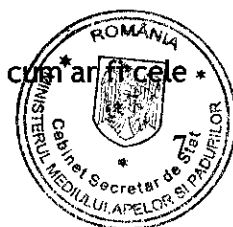
Acest patrimoniu datează din epoca neolitică, reprezentative fiind cultura Hamangia, cultura Hallstatt (cetatea fortificată Babadag), cultura dacică (mormântul tumular de la Agighiol), vestigii importante din perioada romană (Halmyris -azi Murighiol, Salsovia - Mahmudia, Talamonium - Nufăru, Aegyssus - Tulcea, Noviodunum - Isaccea). Pe teritoriul localității Sarichioi se află cetatea Enisala.

Peisaj

Zona de implementare a SIDDDD se caracterizează printr-o diversitate a peisajului natural și antropic, care are un potențial ridicat de valorificare prin activități turistice durabile, de tip eco și agro-turism precum peisajul montan unic al Măcinului, înconjurat de silvostepile dobrogene, ce găzduiește cca. 50% dintre speciile de plante și animale din România pe o suprafață de 1%; peisajul deltaic, cu relieful specific de grinduri, lacuri, plajele zonei costiere.

Producerea energiei electrice

În vecinătatea RBDD există unități de producere a energiei electrice pe baza forței vântului, cum ar fi cele de la Baia, Topolog, Corbu, Măcin.



O altă sursă potențială importantă de energie electrică este cea solară, datorită numărului mare de ore de strălucire a soarelui, de cca. 2500 într-un an. Acest potențial este, însă, foarte puțin utilizat, în unități hoteliere mici în special pentru asigurarea apei calde menajere.

În perimetrul RBDD nu există unități producătoare de energie electrică. Pentru transportul energiei electrice din Ucraina în sistemul nostru, în extravilanul orașului Isaccea este construită stația de transformare 750/400 kV care este amplasată pe o suprafață de 18 ha.

Energia termică necesară pentru încălzirea tuturor spațiilor construite din perimetrul RBDD se obține prin arderea combustibililor lichizi și solizi (biomasă).

Transport

Județul Tulcea este străbătut de o rețea totală de drumuri publice de 1.318 km, repartizată astfel:

- Drumuri naționale 327 km, dintre care 153 km reprezintă drumul european DE 87;
- Drumuri județene 480 km; Drumuri comunale 511 km;
- Accesul rutier spre Delta Dunării se asigură pe 3 drumuri naționale, 2 drumuri județene și 2 drumuri comunale.

În zona de implementare a strategiei există două aeroporturi:

- Aeroportul „Delta Dunării”, situat la 14 km de municipiul Tulcea
- Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu, situat la 26 km de municipiul Constanța și la aproximativ 100 km de Delta Dunării.

Pe teritoriul românesc, Dunărea face parte din coridorul de transport Pan-European VII, iar porturile de la Sulina și Tulcea sunt incluse în rețeaua TEN-T extinsă. Acesta se referă la navigația interioară pe Dunare, Canalul Dunăre - Marea Neagră, brațele Dunării: Chilia și Sulina, legăturile navigabile dintre Marea Neagră și Dunăre, canalul Dunăre - Sava, canalul Dunăre-Tisa precum și la principalele infrastructuri portuare situate pe aceste căi navigabile.

Transportul pe calea ferată se efectuează cu dificultate și întârzieri, linia de cale ferată 812 Medgidia - Tulcea necesitând lucrări de modernizare.

Gestiunea deșeurilor

În perimetrul RBDD se constată o tendință de creștere a cantităților de deșeuri provenite de la populația ce locuiește atât în mediul rural și cel urban, în special a ambalajelor din hârtie și carton, P.E.T.-urilor și plastice ușoare, datorită faptului că produsele comercializate sunt preambalate.

Deșeurile municipale sunt eliminate în depozitul zonal pentru deșeuri nepericuloase și periculoase stabile, nereactive Tulcea, aparținând SC ECOREC SA Popești Leordeni, cu punctul de lucru în Tulcea.

Pe teritoriul RBDD, au fost închise 12 depozite de deșeuri neconforme din perimetrul Rezervației Biosferei Delta Dunării, iar la depozitul de la Sf. Gheorghe a fost sistată depozitarea.

Utilizarea resurselor naturale

Exploatarea resurselor naturale neregenerabile

În RBDD resursele naturale neregenerabile sunt reprezentate de nisip cuarțifer pentru siderurgie, minereuri de metale grele în nisipurile grindurilor litorale, turbă etc.

Nisipurile din grindurile fluvio - marine au fost exploatate, respectiv cea din grindul Caraorman (nisip cuarțos - 90,8 % SiO) pentru a fi folosite la fabricarea sticlei și în procesul tehnologic la Combinatul Siderurgic de la Galați.

După declararea Deltei Dunării Rezervație a Biosferei, au fost stopate lucrările de exploatare și au fost abandonate instalațiile și construcțiile neterminate care, în prezent, nu se integrează în peisajul deltei.

Nisipurile din cordoanele litorale au fost prelucrate pentru extragerea unor metale grele. Activitatea de extragere și prelucrare industrială a metalelor grele din nisipurile grindului Chituc, a fost oprită în anul 1990 datorită incompatibilității acestor activități cu statutul de rezervație.



Exploatarea resurselor regenerabile

În zona de implementare a SIDDDD și în vecinătatea acesteia sunt propuse sau aflate în funcțiune o serie de proiecte de valorificare a resurselor regenerabile de energie (eolian, solar, biomasă, biogaz). Cele mai multe dintre aceste proiecte aparțin sectorului eolian.

Puterea însumată a centralelor eoliene aflate în funcțiune din 2015 este de 395,79 MW, în timp ce puterea instalată a centralelor fotovoltaice este de 7,5 MW.

Obiectivele SIDDDD

Obiectivul general al SIDDDD constă în asigurarea unui echilibru între protejarea valorilor naturale și culturale unice ale Rezervației Biosferei delta Dunării și îndeplinirea aspirațiilor locuitorilor din regiune pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și identificarea unor oportunități economice mai bune.

Obiectivele strategice ale SIDDDD se adresează protecției mediului și dezvoltării economice și vizează:

- Păstrarea valorilor naturale unice printr-un management de mediu ghidat de știință și prin consolidarea comunităților locale în rolul acestora de protectori proactivi ai acestui patrimoniu mondial unic;
- Dezvoltarea unei economii locale durabile și verzi, pe baza consumului și protecției durabile, eficientă din punct de vedere al resurselor, valorificând avantajele comparative ale zonei și beneficiind de sprijinul unor servicii publice îmbunătățite.

SIDDDD este structurată pe cinci piloni care derivă din cele două obiective strategice, astfel:

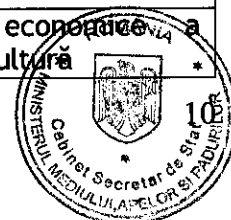
- Pilonul I - Protejarea mediului și a resurselor naturale
- Pilonul II - Îmbunătățirea economiei
- Pilonul III - Îmbunătățirea conectivității
- Pilonul IV - Asigurarea serviciilor publice
- Pilonul V - Promovarea eficienței, accesibilității și sustenabilității

Fiecare pilon cuprinde obiective specifice, structurate pe tipuri de sectoare:

Piloni	Sector	Obiective specifice
Pilonul I - Protejarea mediului și a resurselor naturale	Biodiversitatea și managementul ecosistemului	O.S.1. Dezvoltarea capacității de planificare și management al biodiversității și ecosistemelor (inclusiv monitorizare)
		O.S.2. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului natural și combaterea/reducerea impactului activităților antropice poluante
		O.S.3. Dezvoltarea cercetării, educației și formării în domeniul biodiversității și protecției patrimoniului natural
		O.S.4. Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii prietenoase cu mediul înconjurător (IMM-uri)
	Eficiență energetică	O.S.5. Creșterea eficienței energetice în zona de studiu în domeniul economic, clădiri rezidențiale și publice și furnizarea serviciilor publice
		O.S.6. Creșterea folosirii surselor regenerabile de energie în zona studiată



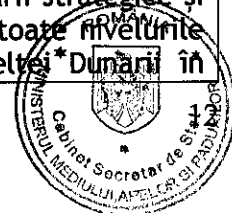
		O.S.7. Îmbunătățirea expertizei locale, a disponibilității informațiilor și a conștientizării pe tema eficienței energetice
	Schimbările climatice	O.S.8. Dezvoltarea unei zone receptive la problemele climatice prin integrarea acestora în planurile și politicile publice locale
		O.S.9. Promovarea dezvoltării către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon prin luarea unor măsuri specifice de diminuare și adaptare a emisiilor GES
		O.S.10. Dezvoltarea parteneriatelor în domeniul schimbărilor climatice și a unor instrumente de finanțare
		O.S.11. Conștientizarea din partea populației și a mediului de afaceri cu referire la adaptarea la schimbările climatice
	Managementul riscului în caz de dezastre	O.S.12. Reducerea vulnerabilității la toate tipurile de riscuri în același timp cu îmbunătățirea calității serviciilor de urgență pe baza evaluării riscurilor la nivel național și județean, dezvoltarea și menținerea unei capacități de răspuns corespunzătoare
		O.S.13. Evaluarea principalelor tipuri de riscuri și elaborarea unor hărți de risc pentru cutremur și inundații, precum și implementarea proiectelor pentru reducerea acestor riscuri
		O.S.14. Elaborarea unui Sistem Județean Informațional Integrat pentru Managementul Situațiilor de Urgență ca parte a Sistemului Național Informațional privind Managementul Dezastrelor
	Situații de urgență cauzate de poluare	O.S.15. Dezvoltarea unui sistem avansat de gestionare a informațiilor în cazul deșeurilor periculoase care pot determina scurgeri și reprezintă o amenințare pentru Delta Dunării
		O.S.16. Reducerea riscurilor de poluare și a timpului de răspuns prin elaborarea unui plan de prevenție, dotarea cu echipamente adecvate și formarea resurselor umane
Pilonul II- Îmbunătățirea economiei	Turismul	O.S.17. Dezvoltarea și promovarea Deltei Dunării ca o destinație turistică integrată, cu un portofoliu bogat de produse și de servicii durabile prin valorificarea patrimoniului natural și cultural
		O.S.18. Instituirea unui mecanism de management local al destinațiilor care să se bazeze pe implicarea activă și pe asumarea responsabilității din partea actorilor locali
		O.S.19. Încurajarea populației locale de a deschide mici afaceri turistice care să îndeplinească standardele de calitate și durabilitate și care să fie viabile din punct de vedere economic
	Pescuitul și acvacultura	O.S.20. Restabilirea echilibrului ecologic și a calității apei
		O.S.21. Creșterea valorii economice a activităților de pescuit și acvacultură



		O.S.22. Creșterea numărului de oportunități de angajare de calitate în sectorul pescuit
	Agricultura și dezvoltarea rurală	O.S.23. Promovarea integrării producătorilor din sectorul agro - alimentar (în special produse organice) în lanțul valoric pentru a-i ajuta să beneficieze de avantajul proximității față de piețele externe și de oportunitățile turismului în zonă
		O.S.24. Susținerea diversificării activităților agricole și non - agricole pentru crearea de locuri de muncă, încurajând implicarea activă a comunităților locale
		O.S.25. Promovarea accesului tinerilor fermieri la terenuri pentru a permite îmbunătățirea fluxurilor de venit pentru populația locală
		O.S.26. Consevarea, protejarea, valorificarea și promovarea patrimoniului natural și cultural, mobil și imobil, din mediul rural
		O.S.27. Îmbunătățirea accesului populației/fermierilor locali la informarea privind posibilitățile de a obține fonduri PAC
Pilonul III- Îmbunătățirea conectivității	Transportul	O.S.28. Creșterea conectivității teritoriale în vederea asigurării accesului la piețele din Tulcea, din restul României și din Uniunea Europeană, asigurarea accesului egal al întreprinderilor, cetățenilor și bunurilor în teritoriul Deltei Dunării, cu o atenție sporită acordată protejării patrimoniului natural existent
		O.S.29. Creșterea accesibilității în centrul Deltei Dunării C pentru a sprijini dezvoltarea turismului și a pescuitului, precum și mobilitatea pentru locuitorii din zonele slab populate
		O.S.30. Îmbunătățirea sănătății și protecției mediului prin reducerea emisiilor și a consumului de resurse (inclusiv energie) în sistemul de transport
	Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC)	O.S.31. Asigurarea accesului deplin la rețeaua de internet cu bandă largă
		O.S.32. Sprijin pentru utilizarea pe scară largă a TIC în mediul privat, în mediul de afaceri și în sectorul public
		O.S.33. Asigurarea sinergiilor cu alte sectoare pentru a promova transferul de cunoștințe, servicii și dezvoltare economică
Pilonul IV- Asigurarea serviciilor publice	Alimentarea cu apă, sisteme de canalizare (AAC) și Managementul Integrat al Apei (MIA):	O.S.34. Furnizarea de apă potabilă pentru a respecta standardul de calitate a vieții și a îndeplini obiectivele de dezvoltare economică ținând seama de cerere, de fezabilitate și de constrângerile de operare și mentenanță
		O.S.35. Sprijinirea colectării apelor uzate în mod centralizat (în funcție de cerere, fezabilitate financiară și constrângerile de operare și mentenanță) și renunțarea la sistemul curent de utilizare a latrinelor cu fosă



		care constituie un pericol pentru sănătate în zonele predispuse la inundații
		O.S.36. Adoptarea metodelor de epurare a apelor reziduale colectate centralizat într-o manieră convențională sau mai ieftină
	Managementul deșeurilor	O.S.37. Îmbunătățirea ratei de reciclare, astfel încât să se atingă obiectivul corespunzător al UE de 50% la care România s-a angajat
		O.S.38. Reducerea efectivă a nivelului de deșeuri, reutilizarea și reciclarea în comunitățile locale asigurând o gestionare eficientă și durabilă, economisirea resurselor, protecția mediului și dezvoltarea destinațiilor turistice
		O.S.39. Gestionarea deșeurilor care plutesc.
		O.S.40. Creșterea gradului de valorificare a deșeurilor colectate de la populație și agenți economici.
	Sănătatea	O.S.41. Îmbunătățirea accesului la serviciile de asistență medicală primară (AMP), axate pe măsuri de prevenție și detectare timpurie și tratare a bolilor cronice
		O.S.42. Sprijinirea unui control eficient al epidemiilor, avertizare rapidă și răspuns coordonat, supravegherea bolilor transmisibile și netransmisibile și monitorizarea factorilor de risc
		O.S.43. Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate pentru asistență medicală primară, secundară și terțiară și un sistem de furnizare a serviciilor adaptat la tehnologiile moderne
	Educația	O.S.44. Crearea de oportunități de învățare pe tot parcursul vieții pentru dezvoltarea abilităților de muncă necesare în economia secolului 21
		O.S.45. Sprijinirea învățământului secundar, profesional și tehnic integrat în economia globală a cunoașterii și adaptat particularităților economiei locale
		O.S.46. Îmbunătățirea calității sistemului educațional primar și preșcolar
	Incluziunea și protecția socială	O.S.47. Reducerea disparităților legate de piața muncii și de capitalul uman prin furnizarea de servicii îmbunătățite la nivelul fiecărei dimensiuni a excluziunii și în ansamblu (educație, sănătate, locuire, ocupare)
		O.S.48. Conservarea patrimoniului cultural al minorităților etnice din zona de studiu
		O.S.49. Îmbunătățirea rezultatelor sociale prin creșterea relevanței și a eficacității programelor de protecție socială derulate în teritoriul ITI Delta Dunării
Pilonul V - Promovarea eficienței, accesibilității și sustenabilității	Capacitatea administrativă și managementul de program	O.S.50. Asigurarea unor servicii publice eficiente și rentabile
		O.S.51. Îmbunătățirea planificării strategice și bugetare bazate pe dovezi la toate nivelurile de guvernare din regiunea Delta Dunării în



		vederea sprijinirii obiectivelor economice și de mediu
		O.S.52. Intensificarea utilizării modalității participative de luare a deciziilor, în sinergie cu obiectivele de mediu și cele economice

Proiectele necesare implementării SIDDDD vor fi finanțate prin instrumentul ITI - Investiții Teritoriale Integrate.

Investiția teritorială integrată este un instrument de dezvoltare teritorială care presupune existența unei strategii de dezvoltare teritorială integrată aferentă unui teritoriu desemnat, a unui set de acțiuni care pot fi puse în aplicare pentru atingerea obiectivelor stabilite prin strategia de dezvoltare teritorială integrată, a unei alocări dedicate din mai multe programe și a unor mecanisme de guvernare pentru gestionarea investițiilor teritoriale integrate.

ITI reprezintă un instrument de punere în aplicare a strategiilor teritoriale integrate, acestea fiind considerate esențiale în realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020. ITI nu sunt operațiuni sau priorități în cadrul unui program operațional, ci permit finanțarea punerii în aplicare a strategiilor teritoriale integrate din mai multe axe prioritare ale unuia sau mai multor programe operaționale. Astfel, ITI oferă flexibilitate în elaborarea programelor operaționale și eficiență prin implementarea unor acțiuni integrate.

Abordarea integrată presupune ieșirea din perspectiva sectorială pentru soluționarea problemelor identificate în teritoriu; astfel, chiar dacă propunerile de măsuri vor fi în bună parte sectoriale (adică vor putea fi asimilate unui domeniu), există o viziune globală, o perspectivă de ansamblu care asigură corelarea intervențiilor și atingerea obiectivelor strategice. De asemenea, abordarea integrată teritorială presupune depășirea granițelor administrative și necesită o disponibilitate sporită nivelurilor de guvernare de a coopera și coordona acțiuni pentru realizarea unor obiective comune.

Açordul de Parteneriat 2014 - 2020 semnat între Guvernul României și Comisia Europeană prevede că *“România va folosi cu prioritate instrumentul ITI în Rezervația Biosferei Delta Dunării (un teritoriu unic cu caracteristici foarte specifice: populație rară și izolată, specializare și vulnerabilitate economică, acces nesatisfăcător la servicii etc.); elaborarea strategiei integrate pentru această zonă a început cu ajutorul Băncii Mondiale și al autorităților locale competente; strategia va fi implementată printr-un plan de acțiune elaborat tot cu ajutorul Băncii Mondiale, ce va include intervențiile propuse și mecanismele de implementare, cu utilizarea tuturor fondurilor ESI 256 (FEDR, FSE, FC, FEADR, FEPAM)” și de asemenea că fondurile ESI vor juca un rol important în obținerea rezultatelor propuse de strategia integrată pentru regiunea Deltei Dunării și de la programele operaționale pentru perioada 2014-2020. Contribuția fiecărui program, tipurile de proiecte și alocările finale vor fi stabilite odată ce strategia pentru Delta Dunării a fost finalizată.”*

Lista proiectelor care pot contribui la implementarea SIDDDD este prevăzută în Anexa 1 la prezentul aviz și a fost întocmită pe baza analizei de nevoi desfășurată în procesul de elaborare al acesteia și pe baza propunerilor transmise de instituțiile relevante consultate. Astfel, propunerile de proiecte identificate au caracter indicativ și pot suferi modificări/completări în perioada de implementare a strategiei, fiind de asemenea posibilă identificarea de proiecte noi.

Finanțarea proiectelor se va face în urma obținerii Avizului de Conformitate din parte Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI. În funcție de sursele de finanțare identificate, se va asigura, după caz, pentru fiecare proiect, respectarea regulilor de eligibilitate/acordare de finanțare specifice fiecărui program de finanțare în parte.

Legătura SIDDDD cu alte planuri și programe relevante

La nivel național există documente de planificare și strategii naționale, precum și documente specifice pentru amenajarea teritoriilor regionale și naționale care oferă cadrul general și baza pentru SIDDDD.

Dintre cele mai reprezentative sunt:
În domeniul biodiversitate:



- Programul Național de Împădurire 2010-2035;
- Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității - 2010-2020
- Strategia privind Conservarea Biodiversității Costiere a Dobrogei - 2008 - 2020

În domeniul apelor:

- Master Plan "Protecția și reabilitarea zonei costiere" - 2011-2041
- Planul de Management al Fluviului Dunărea, Deltei Dunării, Spațiului Hidrografic Dobrogea și apelor Costiere 2016 - 2021
- Strategia UE pentru Regiunea Dunării - 2011 - 2020
- Planul Național de Amenajare a Bazinelor Hidrografice din România - 2013 - 2020 - 2030
- Strategia Națională a Sectorului Pescăresc - 2014-2020

În domeniul inundațiilor:

- Strategia Națională de Management al Riscului la Inundații - 2010-2035

În domeniul schimbări climatice:

- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice - 2013-2020

În domeniul emisii:

- Planul Național de Acțiune privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile - 2011-2020

În domeniul cultural:

- Strategia Sectorială în domeniul culturii și Patrimoniului Național - 2014-2020

În domeniul energie:

- Strategia Energetică a României pentru perioada 2007 - 2020

În domeniul transport:

- Master Planul General de Transport al României (2014 - 2030)

În domeniul turism:

- Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România - 2010-2020
- Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național - 2007 - 2026

În domeniul dezvoltării teritoriale:

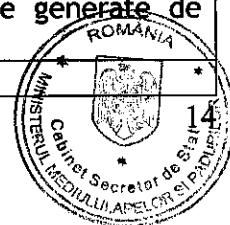
- Strategia pentru Dezvoltare Teritorială a României 2014 - 2035

Programe operaționale:

- Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020
- Programul Operațional Regional 2014 - 2020
- Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020
- Program Operațional Competitivitate 2014 - 2020
- Program Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020
- Program Operațional Capital Uman 2014 - 2020
- Program Operațional Capacitate Administrativă 2014 - 2020
- Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014 - 2020
- Programul Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2014 - 2020

Obiective de mediu relevante pentru implementarea SIDDD

Aspect de mediu	Cod	Obiectiv relevant de mediu
Biodiversitate	OMR1	Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice, inclusiv cu menținerea și dezvoltarea rețelei de arii naturale protejate
Populație și sănătate umană	OMR2	Diminuarea factorilor de risc și îmbunătățirea condițiilor de viață și a stării de sănătate a populației umane
Sol	OMR3	Limitarea impactului asupra solului și menținerea capacității productive a acestuia
Apă	OMR4	Îmbunătățirea stării ecologice și chimice/ potențialului ecologic ale corpurilor de apă și menținerea funcțiilor ecologice ale acestora
Aer	OMR5	Îmbunătățirea calității aerului
Factori climatici	OMR6	Prevenirea și minimizarea efectelor negative generate de schimbările climatice
Valori materiale	OMR7	Prevenirea și reducerea pierderilor economice



Patrimoniu cultural	OMR8	Protecția și conservarea patrimoniului cultural, inclusiv păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale
Peisaj	OMR9	Protecția și îmbunătățirea peisajului natural și a celui rural tradițional
Eficiență energetică	OMR10	Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor de energie
Transport durabil	OMR11	Reducerea externalităților de mediu aferente activităților de transport
Deșeuri	OMR12	Reducerea cantităților de deșeuri generate și a cantităților eliminate prin depozitare
Consevarea/utilizarea eficientă a resurselor natural	OMR13	Reducerea exploatării resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile
Managementul riscurilor	OMR14	Prevenirea efectelor riscurilor naturale și limitarea poluărilor accidentale
Creșterea gradului de conștientizare asupra problemelor de mediu	OMR15	Îmbunătățirea comportamentului privind protecția mediului înconjurător prin încurajarea practicilor durabile și a participării publicului

În cadrul SIDDDD, a Planului de acțiune și a propunerii ITI pentru regiunea Delta Dunării au fost identificate 136 tipuri de intervenții/ proiecte, a căror evaluare a fost realizată în funcție de localizarea acestora, precum și a posibilității de delimitare spațială a zonei de impact aferente în următoarele categorii:

- Tip A: tipuri de intervenții/ proiecte pentru care localizarea nu este relevantă pentru analiză (în general acele proiecte care nu presupun lucrări de construcție, iar prin natura lor nu prezintă potențialul de a genera efecte negative asupra siturilor de importanță comunitară);
- Tip B: tipuri de intervenții/ proiecte care sunt relevante pentru analiză (prin natura lor), însă nu se cunosc informații privind localizarea acestora;
- Tip C: tipuri de intervenții/ proiecte care sunt relevante pentru analiză (prin natura lor), însă nu se cunosc suficiente informații privind localizarea acestora (localizare aproximativă/ incompletă);
- Tip D: tipuri de intervenții/ proiecte pentru care există o localizare concretă (au fost puse la dispoziție date vectoriale în format shape de către beneficiar sau alte părți direct interesate), dar zona de impact nu poate fi clar delimitată;
- Tip E: tipuri de intervenții/ proiecte pentru care există o localizare concretă și pentru care se poate realiza o delimitare clară a zonei de impact.

Lista tipurilor de intervenții/proiecte ce contribuie la implementarea SIDDDD este în Anexa 2 la prezentul aviz.

Potențiale efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății în context transfrontieră

Din punct de vedere al efectelor SIDDDD asupra mediului și sănătății în context transfrontieră, au existat, în versiunea inițială a Strategiei, proiecte care ar fi putut genera efecte semnificative în context transfrontieră asupra Ucrainei, respectiv la lucrările propuse în cadrul unor proiecte majore și anume:

a) *Construirea unui canal între mila Mm36 și Mm42 din cadrul intervenției I.84 - Modernizarea și creșterea capacității operaționale a porturilor Tulcea, Sulina, Măcin, Isaccea, Mahmudia și Chilia;* b) *Construcții hidrotehnice în zona unde brațul Tulcea se desparte în brațul Sfântu Gheorghe și canalul Sulina din cadrul intervenției I.87 Reabilitarea și modernizarea Canalului Sulina, însă în urma evaluării efectelor asupra mediului, aceste părți din proiectele I.84 și I.87 au fost excluse din SIDDDD.*

În versiunea finală a SIDDDD există proiecte care sunt cuprinse în alte planuri și strategii (POIM și MPGT), documente care au parcurs procedura de evaluare de mediu, inclusiv în context transfrontieră (MPGT) și în urma evaluării a rezultat ca nu sunt efecte negative semnificative ale acestora, astfel:

- I.81. Modernizarea drumului național DN 22 Constanța - Tulcea - Măcin - Brăila, inclusiv construirea unui pod peste Dunăre la Brăila aflat la o distanță de aproximativ 3,7 km față de granița cu Ucraina și
- I.86. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeriene localizat la o distanță de aproximativ 16 km sud față de Ucraina.



Totodată, există proiecte propuse care pot avea un potențial efect în context transfrontier și pentru acestea autoritățile competente pentru protecția mediului, în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și a procedurii de evaluare adecvată, vor solicita în mod deosebit identificarea efectelor determinate de acestea asupra mediului și a populației din zonele adiacente amplasamentelor, după cum urmează:

- I.6 - Refacerea sistemelor ecologice și a habitatului natural în cadrul rețelei Natura 2000 inclusiv în lacurile din complexe lacustre naturale, afectate de procese de aluvionare cauzată de intervenții antropice, prin lucrări de decolmatare și reconstrucție ecologică, pentru speciile care fac obiectul preocupărilor legate de conservare, împreună cu dezvoltarea unui sistem de monitorizare integrat care să acopere întreaga zonă DD (inclusiv zonele transfrontaliere), susținerea luării deciziilor pe bază de dovezi și participarea comunității;
- I.23 Lucrări pentru protecția împotriva inundațiilor în paisprezece orașe/ comune;
- I.53 Modernizarea infrastructurii rurale (apă, salubritate, șosele, școli etc.) prin Reabilitarea DC3 C.A. Rosetti - Periprava;

Avizul de mediu se emite cu următoarele condiții:

Măsuri propuse pentru a preveni, reduce și compensa orice posibil efect advers asupra mediului al implementării SIDDDD

La nivelul proiectelor care vor fi dezvoltate în cadrul SIDDDD, principalele măsuri propuse pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor adverse asupra factorilor de mediu sunt:

Biodiversitate:

- Orice plan sau proiect care nu este conectat în mod direct sau nu este necesar managementului siturilor Natura 2000, dar este susceptibil de a avea un efect semnificativ, fie individual sau în asociere cu alte planuri sau proiecte, trebuie să facă obiectul evaluării adecvate a implicațiilor sale asupra siturilor, având în vedere obiectivele de conservare ale sitului.
- Stabilirea locațiilor proiectelor se va realiza cu luarea în considerare a limitelor siturilor Natura 2000 precum și a rezultatelor cartărilor și inventarierea habitatelor și speciilor Natura 2000, în vederea evitării distrugerii /alterării acestora.
- În cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și a procedurii de evaluare adecvată vor fi alese alternative ale locațiilor proiectelor care vor evita localizarea acestora în siturile Natura 2000, unde este posibil, sau în interiorul zonelor cu sensibilitate foarte mare și mare.
- Orice intervenție conectată în mod direct sau necesară managementului siturilor Natura 2000 trebuie precedată de studii științifice aprofundate, iar soluțiile care urmează a fi implementate vor fi alese în urma analizării mai multor alternative.

Toate tipurile de proiecte/intervenții vor lua în considerare cu prioritate următoarele cerințe:

- Tratarea cu prioritate a proiectelor care vizează domeniul controlului poluării (ex. reducerea nitraților din apă, deșeurile care plutesc, implementarea sistemelor de apă și canalizare).
- Includerea de acțiuni pentru adaptarea la schimbări climatice în special pentru tipurile de proiecte/intervenții privind lucrările de construcții.
- Stabilirea măsurilor compensatorii pentru proiectele pentru care nu există alternative acceptabile în vederea asigurării și evitării impactului și punerea în practică a acestora înainte de implementarea.
- Pentru a evita impactul negativ asociat măsurilor structurale pentru protecția la inundații (ex. diguri, terasamente) este necesară luarea în considerare a implementării măsurilor non - structurale (infrastructură verde) cu ajutorul bazei de cunoștințe ce va fi generată de către intervențiile SIDDDD din cadrul sectorului Biodiversitate și pe baza datelor existente privind limitele de inundabilitate.



- Intervențiile privind împădurirea terenurilor agricole și non-agricole din Regiunea Delta Dunării trebuie realizate doar după identificarea și evaluarea speciilor și habitatelor existente pentru a nu afecta elementele de interes conservativ. Doar speciile native, specifice zonei, pot fi considerate pentru plantare.
- Folosirea surselor de energie regenerabilă trebuie limitată la proiecte la scară mică (în principal gospodării, instituții publice).
- Evaluarea în baza unei verificări pe teren a cuiburilor de păsări sau a rosturilor de liliaci pentru proiectele/intervențiile care implică reabilitarea clădirilor și includerea de măsuri adecvate pentru a evita perturbarea, deteriorarea sau mortalitatea speciilor periclitate.
- Stabilirea de soluții în baza studiilor de fezabilitate pentru proiectele/intervențiile care implică renaturarea/reconectarea amenajărilor agricole/ piscicole/ forestiere abandonate în vederea evitării utilizării unor terenuri în scopuri economice dar care prezintă importanță mare din punct de vedere ecologic (de ex., în cazul amenajărilor agricole abandonate, prin reanalizarea subvențiilor agricole și folosirea de abordări inovatoare, cum ar fi concesiunile pentru conservare).
- Identificarea și implementarea de soluții tehnice fezabile bazate pe studii și investigații în teren adecvate pentru tipurile de proiecte care ar putea limita tranzitul sau migrația speciilor în vederea asigurării unui grad ridicat de permeabilitate și evitarea conectivității între habitatele speciilor de interes conservativ.
- Implementarea unor măsuri de reducere a nivelelor de zgomot și de vibrații pentru tipurile de intervenții/proiecte care intersectează sau sunt localizate în vecinătatea habitatelor de reproducere ale păsărilor și mamiferelor de interes conservative în vederea evitării perturbării acestora.
- Păstrarea și recrearea zonelor de reproducere pentru pești și amfibieni în cazul tipurilor de intervenții/proiecte amplasate pe malurile corpurilor de apă.
- Realizarea cu prioritate a proiectelor de reabilitare a infrastructurii existente pentru tipurile de intervenții necesare pentru irigații și protecție în caz de inundații.
- Realizarea unei evaluări detaliate a activității păsărilor în cazul intervențiilor/proiectelor ce vizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeriene, în vederea evitării perturbării activității acestora.
- Implementarea unor programe de lucru care să vizeze planificarea timpului de execuție aferent lucrărilor, astfel încât să nu afecteze zonele critice pentru speciile de interes comunitar (ex. evitarea lucrului în lunile de reproducere / cuibărire a speciilor de păsări, în lunile de hibernare / reproducere a unor mamifere mici, în timpul lunilor în care amfibienii depun ouă, în timpul perioadei de reproducere la pești, etc.), în cazul tipurilor de intervenții/proiecte ce implică lucrări de construcție în interiorul sau în imediata vecinătate a habitatelor Natura 2000 și a habitatelor speciilor Natura 2000.
- Implementarea unui set minim de principii agricole ecologice (ex. folosirea îngrășămintelor naturale, neutilizarea organismelor modificate genetic, neutilizarea antibioticelor în creșterea animalelor, etc.), privind intervențiile din agricultura.
- Stabilirea de măsuri în vederea evitării instalării speciilor invazive, precum și monitorizarea și controlul pe durata implementării proiectului.
- Evitarea (unde este posibil) a utilizării resurselor naturale din interiorul ariilor naturale protejate, în cazul proiectelor care propun lucrări de construcție (excepție făcând lucrările de reabilitare ecologică).
- Implementarea programelor de monitorizare multianuale cu scopul de a evalua impactul rezidual, precum și succesul măsurilor de evitare/reducere/compensatorii. Implementate, pentru toate proiectele cu potențial impact negativ asupra habitatelor și speciilor Natura 2000.



Populația și sănătatea umană:

- Respectarea distanțelor minime de protecție sanitară față de teritoriile protejate, atunci când se realizează localizarea proiectelor care ar putea provoca disconfort și risc pentru populație, și, după caz, creșterea acestor distanțe pe baza unor studii de impact asupra sănătății.
- Includerea în cadrul proiectelor de măsuri corespunzătoare pentru protecția populației umane în zonele în care intervențiile/ proiectele propuse sunt aproape de zonele locuite (de exemplu, reducerea zgomotului, panouri fonoabsorbante).
- Furnizarea de programe de monitorizare a calității aerului, calității apei și de zgomot în zonele în care intervențiile / proiectele propuse ar putea provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției cât și funcționării, permițând adoptarea de măsuri adecvate pentru reducerea impactului asupra sănătății umane.
- Toate măsurile menite să protejeze viața și sănătatea cetățenilor trebuie să ia în considerare mijloace non-chimice de implementare (de exemplu controlul dăunătorilor, controlul țânțarilor).

Sol :

- În cadrul planificării și design-ului proiectelor propuse trebuie avută în vedere limitarea suprafeței de teren ocupată temporar (în timpul activităților de construire) sau permanent (în timpul funcționării).
- Pentru toate intervențiilor/proiectele ce implică lucrări de construcție este important ca, în momentul selectării locațiilor, să fie realizată identificarea terenurilor disponibile ce au fost sau sunt afectate de construcții, minimizând astfel suprafețele de sol natural supus antropizării.

Apă:

- Furnizarea de măsuri cuantificabile pentru eficiența consumului de apă în cadrul intervențiilor de alimentare cu apă.
- Evitarea implementării intervențiilor/proiectelor (inclusiv lucrările de protecție împotriva inundațiilor) ce pot duce la înrăutățirea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora.
- Evitarea implementării intervențiilor/proiectelor ce implică întreruperea conectivității laterale a corpurilor de apă, cu excepția zonelor unde protecția locuitorilor este strict necesară.
- Pentru a evita impacturile negative asociate măsurilor structurale pentru protecția la inundații, este necesar luarea în considerare a implementării măsurilor non-structurale (infrastructură verde) cu ajutorul bazei de cunoștințe ce va fi generată de către intervențiile SIDDD din cadrul sectorului Biodiversitate și pe baza datelor existente privind limitele de inundabilitate.
- Intervențiile privind împădurirea terenurilor agricole și non-agricole din Regiunea Delta Dunării trebuie realizate doar după identificarea și evaluarea speciilor și habitatelor existente pentru a nu afecta elementele de interes conservativ. Doar speciile native, specifice zonei, pot fi considerate pentru plantare.

Aer :

- Evitarea zonelor sensibile din punct de vedere al calității aerului, atunci când se face localizarea intervențiilor/ proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici în timpul construcției sau în faza de funcționare.

Schimbări climatice:

- Dezvoltarea unui Plan local de acțiune pentru adaptarea/reducerea efectelor la schimbările climatice.
- Toate intervențiile, în special cele care sunt adresate managementului biodiversității și cele care conțin lucrări de construcție, trebuie să conțină acțiuni care se adresează adaptării la schimbările climatice.



Valorile materiale:

- Identificarea mecanismelor financiare care pot asigura compensarea pierderilor materiale și financiare pentru populația afectată de restricțiile de utilizare a terenurilor din interiorul ariilor naturale protejate.

Moștenirea culturală

- Localizarea proiectelor propuse astfel încât să se evite siturile arheologice, monumentele istorice și alte elemente ale patrimoniului cultural național imobil.
- Integrarea tuturor clădirilor (inclusiv stațiilor de epurare) în peisajul tradițional și utilizarea arhitecturii tradiționale și a materialelor locale.
- Elaborarea de ghiduri/ regulamente pentru arhitectura și construcțiile tradiționale.

Peisajul:

- Localizarea intervențiilor/ proiectelor propuse astfel încât să se evite distrugerea zonelor cu valori semnificative peisagistice.
- Includerea în intervențiile/ proiectele propuse a măsurilor de restaurare a peisajului, inclusiv lucrări de restaurare ecologică.
- Integrarea tuturor clădirilor (inclusiv a stațiilor de epurare) în peisajul tradițional și utilizarea arhitecturii tradiționale și a materialelor locale.
- Elaborarea de ghiduri/ regulamente pentru arhitectura și construcțiile tradiționale.

Eficiența energetică:

- Folosirea surselor de energie regenerabilă trebuie limitată la proiecte la scară mică (în principal gospodării, instituții publice).
- Evaluarea în baza unei verificări pe teren a cuiburilor de păsări sau a roșurilor de liliaci pentru proiectele/intervențiile care implică reabilitarea clădirilor și includerea de măsuri adecvate pentru a evita perturbarea, deteriorarea sau mortalitatea speciilor periclitate.

Gestionarea deșeurilor

- Elaborarea planurilor de management al deșeurilor la nivel de proiect (unde este cazul), care să asigure minimizarea cantităților de deșeuri generate, precum și utilizarea și recuperarea lor în conformitate cu ierarhia deșeurilor.

Utilizarea eficientă a resurselor naturale

- Folosirea surselor de energie regenerabilă trebuie limitată la proiecte la scară mică (în principal gospodării, instituții publice).
- Exploatarea oricărei resurse naturale trebuie realizată în limita capacității ei de suport și, în acest sens, identificarea limitelor acceptabile pentru exploatare ar trebui să reprezinte o prioritate.

Managementul riscurilor

- În cazul intervențiilor pentru irigații și protecția în caz de inundații, trebuie reabilitată infrastructura existentă, construcția de infrastructură nouă fiind ultima opțiune.
- Aspectele privind managementul riscurilor vor fi abordate în cadrul proiectelor aplicând pe lângă măsurile specifice rezultate din evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea adecvată și măsurile prevăzute în prezentul aviz de mediu la capitolele Biodiversitate, Apă, Aer, Schimbări Climatice.

Creșterea gradului de conștientizare asupra problemelor de mediu

- Asigurarea transparenței și accesului la informație în procesul decizional și încurajarea implicării comunității locale.



Măsuri avute în vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementării SIDDDD

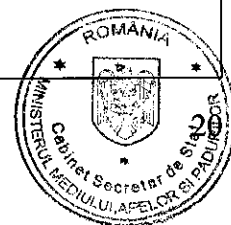
Monitorizarea SIDDDD se efectuează prin raportarea la un set de indicatori care să permită măsurarea impactului pozitiv sau negativ asupra mediului.

Programul de monitorizare a efectelor implementării SIDDDD (2030) are în vedere identificarea, respectiv preîntâmpinarea potențialelor efecte negative asupra componentelor de mediu și permite propunerea unor măsuri suplimentare de reducere a impactului asupra mediului sau de remediere a zonelor posibil afectate.

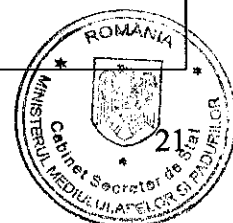
Responsabilitatea implementării programului de monitorizare a Strategiei revine MDRAP, în calitate de titular al SIDDDD (2030). Se propune monitorizarea cu o frecvență anuală.

Indicatorii de mediu propuși pentru monitorizarea efectelor SIDDDD sunt prezentați în tabelul următor:

Obiective relevante de mediu	Indicator de mediu	Țintă	Instituții ce colectează date referitoare la indicatori
OMR1 Biodiversitate	Pierdere de habitat. Suprafețele habitatelor Natura 2000 / habitatelor speciilor de interes comunitar din interiorul siturilor Natura 2000, afectate ireversibil ca rezultat al implementării intervențiilor / proiectelor SIDDDD	Aceste suprafețe ar trebui să fie ne semnificative la nivelul fiecărui habitat Natura 2000 / habitat al speciilor de interes comunitar care sunt obiectul conservării în fiecare sit Natura 2000 potențial afectat	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor oferite de titularii proiectelor
	Alterare habitat. Suprafețele habitatelor Natura 2000 / habitatelor speciilor de interes comunitar din interiorul siturilor Natura 2000, afectate reversibil ca rezultat al implementării intervențiilor / proiectelor SIDDDD		
	Perturbare. Suprafețele habitatelor speciilor de interes comunitar din interiorul siturilor Natura 2000, afectate de către unul sau mai mulți factori perturbatori (ex. prezența umană, zgomot) ca rezultat al implementării intervențiilor / proiectelor SIDDDD		
	Mortalitate. Mortalitatea speciilor faunistice de interes comunitar, ca rezultat al construcției și operării intervențiilor / proiectelor SIDDDD	Mortalitate "0"	
	Conectivitate. Evaluarea succesului măsurilor de evitare a întreruperii conectivității ecologice (permeabilitatea structurilor, asigurarea	Cât mai aproape de situația stabilită în analiză cu privire la	



	conectivității laterale și longitudinale)	condițiile de bază la faza de proiect	
	îmbunătățire habitat. Suprafețe crescute de habitat pentru speciile de interes comunitar ca rezultat al intervențiilor ce vizează reducerea presiunilor antropice și restaurarea ecologică. Va fi bazat pe confirmarea prezenței și activității speciilor în afara habitatelor existente.	Într-o situație ideală, este de așteptat ca: Îmbunătățire habitat (ha) + Măsuri compensatorii (dacă există) (ha) > Pierdere habitat (ha) + Alterare habitat (ha) + Perturbare (ha)	
OMR2 Populația și sănătatea umană	Număr de cazuri de îmbolnăviri cauzate de boli infecțioase și parazitare (ca urmare a poluării apei și infrastructurii de apă deficitară)	Descreștere comparativ cu situația actuală	DSP Tulcea și DSP Constanța
OMR3 Sol	Suprafețe de sol natural afectate de intervențiile propuse	Să nu depășească limita acceptabilă a pierderii habitatelor	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor puse la dispoziție de titularii proiectelor
OMR4 Apă	Numărul corpurilor de apă cu stare bună în ceea ce privește starea ecologică și chimică/potențialul ecologic	Creștere comparativ cu situația actuală	ABA Dobrogea - Litoral
OMR5 Aer	Zone afectate de depășiri ale pragurilor limită pentru poluanții atmosferici, ca urmare a intervențiilor SIDDDD	Preferabil nici una	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor puse la dispoziție de titularii proiectelor
OMR6 Schimbări climatice	Balanța emisiilor de gaze cu efect de seră (tone/ an), corespunzând intervențiilor SIDDDD	Balanță pozitivă (reducere > generare)	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor puse la dispoziție de titularii proiectelor
OMR7 Valori materiale	Raportul dintre venitul mediu al populației locale și venitul mediu național	Creștere	Direcțiile de Statistică Tulcea și Constanța
OMR8 Patrimoniul cultural	Numărul de monumente istorice reabilitate și de situri arheologice conservate	Creștere	Consiliile județene Tulcea și Constanța
OMR9 Peisaj	Suprafețe (ha) în care se implementează măsuri de îmbunătățire a peisajului	Egale cu suprafețele modificate de proiectele propuse	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor puse la dispoziție de titularii proiectelor
OMR10 Eficiență energetică	Consumul de energie termică și electrică în gospodării și instituții publice	Descreștere	Consiliile Județene Tulcea și Constanța
OMR11 Transport durabil	Valoarea totală a emisiilor anuale de CO2 din activitățile de transport	Descreștere	APM Tulcea și APM Constanța
OMR12 Deșeuri	Cantități (tone/ an) de deșeuri generate și eliminate prin depozitare	Descreștere	APM Tulcea și APM Constanța
OMR13 Utilizarea resurselor naturale	Pondere (%) surselor regenerabile în producția totală de energie	Creștere	APM Tulcea și APM Constanța



OMR14 Managementul riscurilor	Număr de persoane expuse la unul sau mai multe riscuri	Descreștere	ANAR - ABA- DobrogeaLitoral APM Tulcea și APM Constanța
OMR15 Participarea publicului	Numărul beneficiarilor campaniilor de informare publică privind dezvoltarea durabilă	Creștere	MDRAP pe baza datelor și rezultatelor puse la dispoziție de titularii proiectelor

Din analiza impactului unor tipuri de intervenții propuse prin SIDDD în cazul obiectivelor relevante de mediu, efectele negative reduse însumează cca. 14,2 % din totalul efectelor identificate în timp ce cele negative moderate numai 2,4 %. Potențiale efecte negative semnificative pot apare pentru obiectivele relevante de mediu, OMR1 Biodiversitate și OMR4 Protecția apei, în timp ce potențiale efecte negative moderate pot să apară pentru OMR1 Biodiversitate și OMR4 Protecția apei, OMR8 Patrimoniul Cultural, OMR9 Peisaj, OMR15 Participarea publicului.

Potențialele efecte pozitive semnificative ce pot fi generate de tipurile de intervenții /proiecte asupra obiectivelor relevante de mediu au fost identificate în cazul OMR1 Biodiversitate, OMR8 Patrimoniul, OMR12 Gestionarea Deșeurilor și OMR15 Participarea publicului.

Aspecte reprezentative și măsuri rezultate din concluziile studiului de evaluare adecvată

Pentru realizarea evaluării adecvate, tipurile de intervenții/proiecte au fost clasificate în 5 categorii, în funcție de localizare și de posibilitatea de a delimita spațial zonele de impact asociate, respectiv:

- Tip A (86 de proiecte) - tipuri de intervenții/ proiecte pentru care localizarea nu este relevantă pentru analiză;
- Tip B (25 de proiecte) - tipuri de intervenții/ proiecte care sunt relevante pentru analiză (prin natura lor), însă nu se cunosc informații privind localizarea acestora;
- Tip C (15 proiecte) - tipuri de intervenții/ proiecte care sunt relevante pentru analiză (prin natura lor), însă nu se cunosc suficiente informații privind localizarea acestora (localizare aproximativă / incompletă);
- Tip D (4 proiecte) - tipuri de intervenții/ proiecte pentru care există o localizare concretă, dar zona de impact nu poate fi clar delimitată;
- Tip E (6 proiecte) - tipuri de intervenții/ proiecte pentru care există o localizare concretă și pentru care se poate realiza o delimitare clară a zonei de impact.

Majoritatea tipurilor de intervenții/proiecte intersectează sau sunt localizate în interiorul siturilor Natura 2000.

Intervențiile care sunt cele mai susceptibile de a genera efecte negative sunt reprezentate de către proiectele care propun lucrări de construcție (transporturi, managementul riscului de inundații, reabilitarea de canale, reabilitarea porturilor sau reabilitarea infrastructurii de irigații).

Efecte negative semnificative sunt înregistrate pentru grupele taxonomice: habitate/ vegetație, pești și păsări.

Efectele pozitive generate de către intervențiile/proiectele propuse ale SIDDD însumează 57 %, în timp ce totalul efectelor negative reprezintă 43 %. Efectele pozitive sunt cel mai des asociate intervențiilor din cadrul sectoarelor: Biodiversitate și Managementul Ecosistemelor, Situații de urgență cauzate de poluare, Pescuit și Acvacultură, Agricultură și Dezvoltare Rurală, Alimentarea cu apă, sisteme de canalizare și managementul integrat al apei, Managementul deșeurilor și Educație, în timp ce efectele negative sunt asociate intervențiilor aferente sectoarelor Biodiversitate și Managementul Ecosistemelor (I.12 - I.14), Eficiență energetică (I.15 și I.17), Managementul Riscului la Dezastre, Turism, Pescuit și Acvacultură, Agricultură și Dezvoltare Rurală și Transport.

Tipurile de intervenții/proiecte susceptibile de a genera efecte negative semnificative sunt:

- I.79 Modernizarea drumului național DN 22 Constanța - Tulcea - Măcin - Brăila, inclusiv realizare pod peste Dunăre în zona Brăila-Măcin;



- 1.87 Reabilitarea și modernizarea Canalului Sulina.

Proiectele care pot genera potențial impact cumulativ cu alte planuri și proiecte existente sau propuse, sunt reprezentate de: intervențiile din sectorul Transport; intervențiile pentru gestionarea riscului la inundații; reabilitarea și modernizarea canalului Sulina, modernizarea porturilor Tulcea, Sulina, Măcin, Isaccea, Mahmudia și Chilia.

Pentru a evita și a reduce impactul preconizat asupra speciilor și habitatelor Natura 2000 sunt necesare măsuri de eliminare a efectelor negative semnificative și de reducere a impactului negativ și anume:

- în cazul proiectelor ce prevăd lucrări pentru protecția împotriva inundațiilor este necesar să se aibă în vedere: reconsiderarea locațiilor proiectelor/ componentelor proiectelor cu scopul de evita localizarea acestora în siturile Natura 2000, unde este posibil, sau în interiorul zonelor cu sensibilitate foarte mare și mare;
- considerarea implementării măsurilor non-structurale (infrastructura verde) cu ajutorul bazei de cunoștințe ce va fi generată de către intervențiile SIDDD din cadrul sectorului Biodiversitate și Managementul Ecosistemelor, și pe baza datelor existente privind limitele de inundabilitate, în detrimentul implementării măsurilor structurale;
- măsurile structurale (ex. diguri, terasamente) trebuie limitate strict la protecția zonelor locuite (localități);
- identificarea și implementarea unor soluții tehnice fezabile, bazate pe studii și investigații în teren adecvate, care să asigure cel mai ridicat grad de permeabilitate și evitarea întreruperii conectivității între habitatele speciilor de interes conservativ; reabilitarea infrastructurii existente, în detrimentul construcției de infrastructură nouă;
- păstrarea sau recrearea zonelor de reproducere pentru pești și amfibieni.
- pentru implementarea proiectului Reabilitarea Canalului Sulina, este necesar includerea unor soluții în vederea evitării efectelor pe termen lung și pe distanțe mari, cu scopul de a evita pierderile de habitat și de a reduce la minim extinderea alterării habitatelor de pești.

Condiții obligatorii necesare pentru implementarea Strategiei:

1. Îmbunătățirea managementului pe bază de dovezi prin dezvoltarea și implementarea unui sistem de monitorizare modern/eficient și a unui model predictiv pentru dinamica sedimentării în Delta Dunării;
2. Studii și Asistență Tehnică pentru conservarea biodiversității și refacerea ecosistemelor și a habitatelor naturale în cadrul rețelei Natura 2000 afectate de impacturile antropice;
3. Studii de evaluare a capitalului natural pentru stabilirea celor mai valoroase utilizărilor ale terenului și resurselor naturale în vederea unui management optim;
4. Revizuirea planului de management al RBDD;
5. Realizarea unui program de monitorizare bazat pe 6 indicatori corelat cu planurile de management ale siturilor Natura 2000 din zona de implementare a Strategiei și cu programele de monitorizare existente pentru planurile și programele asociate;
6. Finalizarea realizării cartografierii habitatelor și inventarierea speciilor;
7. Dezvoltarea și implementarea unui sistem modern/eficient de monitorizare și a unui model de previzionare privind procesul de sedimentare din Delta Dunării;
8. Strategie integrată pentru managementul stufului;
9. O analiză instituțională detaliată (revizuirea funcționării) a ARBDD și a reformelor administrative aferente, cu scopul de a îmbunătăți performanțele sale manageriale și cadrul legislativ care guvernează managementul zonei RBDD, pentru a permite locuitorilor să devină participanți activi în protejarea și gestionarea resurselor naturale. Măsuri de consolidare a capacității pentru comunități și ARBDD;
10. Elaborarea unor ghiduri de bune practici cu instrucțiuni locale clare și ușoare privind implementarea politicilor de combatere a schimbărilor climatice;
11. Semnarea unui protocol care să asigure coordonarea între instituțiile publice cu atribuții în conservarea biodiversității și reconstrucția ecologică a Deltei Dunării;



12. Instituționalizarea unei Organizații de management pentru destinația Delta Dunării (OMD) corelat cu dezvoltarea brandului Delta Dunării;
13. Revizuirea Regulamentului cadru de urbanism pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării (HG nr.1516/2008), revizuirea Regulamentelor Generale de Urbanism din unitățile administrativ teritoriale din Rezervația Biosferei Delta Dunării, realizarea de ghiduri practice de arhitectură, instiuirea unei proceduri de control a calității proiectelor tehnice și execuției lucrărilor de construcție în Rezervația Biosferei Delta Dunării;
14. Instituirea unei proceduri de raportare și monitorizare a implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării.

Titularul avizului de mediu împreună cu instituțiile cu atribuții în implementarea SIDDDD, are obligația să prezinte în termen de 3 luni de la data emiterii prezentului aviz de mediu, un Program de implementare a condițiilor obligatorii menționate, având termene și responsabili de realizare.

Expunerea motivelor care au condus la selectarea variantelor alese

Strategia a fost dezvoltată în baza unei analize tehnice sistematice și a unui proces participativ. În anul 2013, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - a solicitat Băncii Mondiale furnizarea serviciilor de asistență tehnică, în vederea elaborării unei strategii pentru Delta Dunării și pentru zonele limitrofe ale acesteia (Regiunea Delta Dunării), cu orizont 2030, precum și în vederea realizării unui plan de acțiune și identificarea modalităților pentru implementarea unei astfel de strategii.

Dezvoltarea strategiei a început cu Raportul de Diagnostic ce a inclus consultări inițiale, în vederea analizării situației actuale, a oportunităților și constrângerilor. Raportul a relevat dubla provocare privind protecția mediului și îmbunătățirea mijloacelor de trai din regiune.

Au fost definite ulterior viziunea și obiectivele strategice. Definirea viziunii pentru regiune s-a realizat ca urmare a consultărilor suplimentare cu comunitățile locale și autorități, precum și cu reprezentanți ai unităților guvernamentale și a altor actori și ONG-uri.

Atelierele consultative au avut loc în opt localități din regiune, la care au participat, în total, peste 300 de participanți din comunele și/sau orașele din întreaga regiune. Acestea au fost urmate de alte două ateliere de lucru similare organizate în București, unul cu participarea tinerilor care au părăsit Delta, pentru aș urma studiile sau pentru găsirea unui loc de muncă și unul cu reprezentanții tehnici ai Comisiei inter-instituționale înființată pentru efectuarea studiului. S-a acordat o atenție specială creării unui echilibru în ceea ce privește abordarea viziunii „de jos în sus” și „de sus în jos”.

Viziunea pentru regiunea Delta Dunării (2030) a fost definită astfel: O zonă atractivă - cu biodiversitate valoroasă și mediu de afaceri dinamic, cu activități economice la nivel mic/mediu atât în domeniile tradiționale cât și în cele moderne - unde oamenii trăiesc în armonie cu natura, integrând activități economice în sectoarele turism, agricultură și pescuit, cu sprijin adecvat asigurat de către centrele urbane furnizoare de servicii. Aceasta a derivat din următoarele viziuni definite pentru cele două subzone ale regiunii - rezervația biosferei și zonele limitrofe - datorită caracteristicilor diferite ale acestora.

Viziunea pentru Delta Dunării (zona Biosferei Delta Dunării): o „deltă vie” (o zonă unde oamenii trăiesc și muncesc), cu echilibru între mediu și comunitate; cu o economie locală durabilă și sănătoasă - bazată, în principal, pe natură și turism cultural; cu un proces de planificare bazată pe incluziune (localnici, autorități, mediu de afaceri).

Viziunea pentru zonele limitrofe: o agricultură și mediu de afaceri vibrante, cu rețea de centre urbane de furnizare de servicii și cu un sector turistic integrat în atracțiile zonei și ale Deltei.

Din viziunea acceptată au rezultat două obiective strategice:

1. Păstrarea valorilor naturale unice printr-un management de mediu ghidat de știință și prin consolidarea comunităților locale în rolul acestora de protectori proactivi ai acestui patrimoniu mondial unic; și



2. Dezvoltarea unei economii locale verzi, incluzive, pe baza consumului și protecției durabile, eficientă din punct de vedere al resurselor, valorificând avantajele comparative ale zonei și beneficiind de sprijinul unor servicii publice îmbunătățite.

Viziunea și obiectivele strategice au oferit direcțiile orientative pentru elaborarea prezentei Strategii, fundamentată pe abordarea holistică a evaluării nevoilor pe fiecare sector în parte, care au definit nevoile legate de investițiile materiale, de politici publice și de reglementare, de dezvoltarea instituțională și asistență tehnică.

Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere următoarele:

În cadrul procedurii de evaluare de mediu a SIDDDD, în conformitate cu prevederile HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, au fost parcurși toți pașii procedurali legali care au condus la definitivarea proiectului de strategie și de realizare a raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată.

Raportul de mediu și studiul de evaluare adecvată a fost elaborate, pe perioada a 5 Grupuri de Lucru (GL) și include propunerile formulate de reprezentanții autorităților/instituțiilor nominalizați în GL.

Pentru accesul publicului la documentele elaborate în cadrul evaluării de mediu, versiunile succesiv îmbunătățite și revizuite ale SIDDDD au fost postate pe paginile de web a MDRAP și MMAP pe tot parcursul procedurii.

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, Raportul de mediu și Studiul de evaluare adecvată au fost publicate începând cu data de 23.02.2015 pentru consultare publică pe site-ul www.mdrap.ro și pe www.mmediu.ro.

Dezbaterea publică a avut loc la București, în ziua de 30.03.2016.

Documentele finale care integrează aspectele rezultate din dezbaterea publică care au fost postate pe pe paginile de web a MDRAP și MMAP.

În etapele procedurii de evaluare de mediu, au fost primite comentarii ale publicului, iar în timpul dezbaterii publice, au fost primite comentarii din partea Administrația Porturilor Dunărene Maritime Galați, Asociației Patronatului Turismului din Delta Dunării, Federației Organizațiilor Producătorilor de Pește din Delta Dunării, Asociația de Promovare și Dezvoltare Turistică Litoral - Delta, Asociația Ivan Patzaichin - Mila 23, World Wide Fund și au vizat:

- concentrarea mai multor intervenții pentru zona deltei efective, respective teritoriul cuprins între cele trei brațe ale Dunării, și completarea pe baza observațiilor legate de nevoile specifice zonei, cu intervenții/proiecte ce vor putea fi finanțate din ITI;
- includerea în Raportul de mediu a unor informații privind interdicțiile referitoare la vânătoare cu privire la populația din Letea și Periprava;
- clarificări cu privire la zona de implementare a SIDDDD;
- propuneri de modificare a intervențiilor privind pescuitul și acvacultura;
- includerea de măsuri de reconstrucție ecologică, de decolmatări;
- intervențiile/proiectele pentru domeniul turism;
- implementarea unor măsuri care să eficientizeze transportul adaptat pentru zona deltei și să îmbunătățească accesibilitatea în interiorul Deltei Dunării;
- încurajarea turismului ecologic și valorizarea patrimoniului cultural specific deltei;
- instituirea unor mecanisme de evaluare și prognoză cu privire la evaluarea impactului intervențiilor asupra menținerii biodiversității, inclusiv din perspectiva schimbărilor climatice.

Consultările în context transfrontieră cu Ucraina ca stat potențial afectat s-au desfășurat în conformitate cu prevederile Protocolului privind evaluarea strategică de mediu, deschis spre semnare la Kiev la 21-23 mai 2003 și semnat de România la 21 mai 2003, la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontieră, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991 și ratificat de România prin Legea nr.349/2009 în perioada 28.01.2016-08.08.2016 .



Au fost transmise documentele în limba ucraineană, Sumarul Strategiei integrate de dezvoltare a Deltei Dunării, Rezumatul non-tehnic al Raportului de mediu cap. 8 Potențiale efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății în context transfrontieră și figurile asociate solicitate și Rezumatul studiului de evaluare adecvată și figurile asociate solicitate; a fost indicată o perioadă de timp amplă de 4 săptămâni pentru a permite diseminarea informației și evaluarea de autoritățile publice și de publicul din Ucraina.

Ucraina nu a răspuns în termenul indicat și nici la solicitările ulterioare, dar a menționat necesitatea unor clarificări referitoare la proiectele "Modernizarea porturilor Tulcea, Sulina, Măcin, Isaccea, Mahmudia și Chilia", "Construirea unui canal între mila Mm36 și mila Mm42" și "Reconstrucția brațului Sulina". Răspunsul României a fost transmis în data de 02.08.2016.

MMA a considerat că cerințele referitoare la consultările în context transfrontieră cu Ucraina au fost îndeplinite, deoarece atât autoritățile din Ucraina cât și publicul au fost informați și li s-a oferit posibilitatea de a-și exprima opinia asupra Strategiei, precum și asupra evaluării de mediu, într-un termen rezonabil de timp și a încheiat consultările transfrontiere.

Partea română va notifica partea ucraineană, în conformitate cu prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontieră, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991, cu privire la proiectele cuprinse în SIDDDD care pot avea un posibil impact semnificativ negativ asupra Ucrainei.

Evaluarea de mediu a contribuit la îmbunătățirea obiectivelor specifice ale SIDDDD, la o minimizare a potențialelor efecte negative asociate implementării acesteia, și la posibilitatea maximizării efectelor pozitive.

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a "Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării", dacă nu intervin modificări ale acesteia.

În situația în care vor interveni modificări ale SIDDDD, inclusiv în timpul procesului de aprobare printr-un act normativ, titularul are obligația să notifice MMA, potrivit prevederilor art.26 din HG 1076/2004.

Titularul va supune adoptării varianta Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, pentru perioada 2014-2030 avizată prin prezentul aviz de mediu și orice modificare a acesteia se va notifica în prealabil Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării.

Prezentul aviz conține 26 de pagini și a fost emis în 3 exemplare.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se pedepsește conform prevederilor legale în vigoare.

Direcția Generală Evaluare Impact și Controlul Poluării

DIRECTOR GENERAL

Dorina MOCANU

22.08.2016

Avizat,

Director General Adjunct

Sanda PETRIȘOR

Șef Serviciu Evaluare Impact

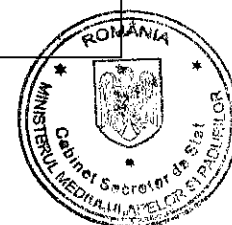
Gabriela OSICEANU

Elaborat Oana Toader, consilier principal



Corelarea proiectelor care pot contribui la implementarea Strategiei și ar putea fi finanțate în cadrul Investiției Teritoriale Integrate Delta Dunării

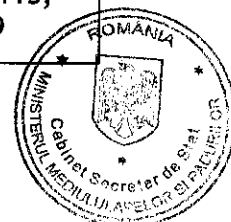
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
1.	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	I.30, I.33, I.50, I.52 I.65, I.72, I.127
2.	Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice și în sectorul locuințelor din teritoriul ADI-ITI Delta Dunării	I.15., I.16., I.18
3.	Eficientizarea energetică a clădirilor rezidențiale din municipiul Tulcea și orașele Babadag, Isaccea, Măcin și Sulina	I.15., I.18
4.	Eficientizarea energetică a unor sedii de instituții publice cum ar fi: Direcția de Sănătate Publică Tulcea, Casa de asigurări de sănătate Tulcea, sediul Inspectoratului de Poliție Județean Tulcea, sediul Inspectoratului General al Poliției Române - serviciul Poliție DD+SRI, sediul Poliției municipiului Tulcea, sediul Poliției orașului Măcin, sediul Poliției orașului Isaccea, sediul Poliției orașului Sulina, Corp de Legătură și sala de ședință Mihail Kogălniceanu ale Consiliului Județean Tulcea, Centrul Militar Județean, sediul Primăriei orașului Babadag, Biblioteca orașenească Isaccea, sediu Primărie Tulcea, clădirea Jandarmeriei Tulcea, sediul Primărie comunele: Sf. Gheorghe, Mahmudia, Chilia Veche, Maliuc, Beștepe, Niculitel, Ceamurlia de Jos, Vacareni, sala multifunctionala Isaccea.	I.15., I.16
5.	Eficientizarea energetică a imobilului situat în strada Gavrilov Corneliu, nr. 154, municipiul Tulcea	I.15., I.16
6.	Eficientizarea energetică a imobilului situat în str. Păcii nr. 38, Tulcea (fost Tribunal)	I.15., I.16
7.	Eficientizarea termică, reabilitarea și modernizarea Școlii nr. 14 Tulcea	I.15., I.16
8.	Reabilitare clădiri aferente infrastructurii de asistență socială, cum ar fi: Cămin pentru persoane vârstnice Sf. Nectarie - Tulcea, Centru de întreținere și asistență socială Babadag, Centrul de servicii sociale cu funcțiuni multiple Babadag, Centru de servicii sociale pentru copilul aflat în dificultate Mahmudia, Centrul de plasament Sulina, Centrul de recuperare și reabilitare persoane cu handicap Sf. Dumitru - Zebil - Comuna Sarichioi, Centrul de servicii Laguna Partizani - Maliuc, Centru de îngrijire și asistență Tichilești - Isaccea	I.15., I.16



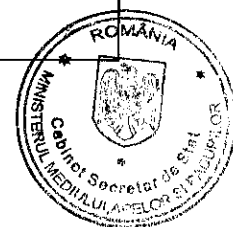
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
9.	Reabilitare și eficientizare termică clădiri aferente infrastructurii de sănătate cum ar fi: Dispensar TBC Măcin, Spital Măcin, Spital uman Sulina, Dispensar uman Isaccea, punct sanitar Revărsarea - Isaccea, Spitalul de Boli Contagioase Tulcea, Spitalul TBC Tulcea	I.15., I.16
10.	Reabilitare și eficientizare termică instituții de învățământ cum ar fi: Colegiul Dobrogean Spiru Haret Tulcea, Liceul Teoretic Grigore Moisil Tulcea, Liceul de Artă George Georgescu Tulcea, Liceul Teoretic Ion Creangă Tulcea, Liceul Teoretic Gheorghe Munteanu Murgoci Măcin, Liceul Teoretic Jean Bart Sulina, Liceul Dimitrie Cantemir - cu excepția Școlii profesionale Babadag, Liceul Isaccea, inclusiv a sălii de sport, două școli primare Isaccea, Școala Revărsarea Isaccea, Școala Malcoci (comuna Nufăru).	I.15., I.16
11.	Eficientizare energetică a clădirii centrului de cercetare Ibida - Slava Rusă	I.15., I.16
12.	Eficientizare energetică și reabilitare punct muzeal Gospodăria țărănească conservată in situ Enisala	I.15., I.16
13.	Eficientizare termică și hidrotehnică a clădirii terminalului de pasageri al aeroportului „Delta Dunării” Tulcea	I.15., I.16
14.	Reabilitare și eficientizare termică a Penitenciarului Tulcea, secției de deținere externă Chilia Veche a Penitenciarului Tulcea și gospodăria agrozootehnică a Penitenciarului Tulcea	I.15., I.16
15.	Investiții în iluminatul public în municipiul Tulcea, orașele Babadag, Isaccea, Măcin și Sulina	I.15, I.17
16.	Eficientizarea termică a clădirii Centrului Muzeal Ecoturistic „Delta Dunării” și a a clădirii Muzeului Moruzov	I.15., I.16
17.	Eficientizarea energetică a Bibliotecii Județene “Panait Cerna” prin instalarea de panouri fotovoltaice	I.15., I.16
18.	Reabilitarea și eficientizarea energetică a Centrului Cultural „Jean Bart “ și a Școlii Populare de Arte și Meserii Tulcea	I.15., I.16
19.	Valorificarea patrimoniului arheologic și istoric nord-dobrogean prin eficientizarea energetică și reabilitarea Muzeului de Istorie și Arheologie	I.15., I.16
20.	Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru reducerea concentrațiilor de carbon din atmosferă pe teritoriul ITI Delta Dunării, cu prioritate pentru municipiul Tulcea, dar și pentru orașele Babadag, Isaccea, Măcin și Sulina	I.15, I.80



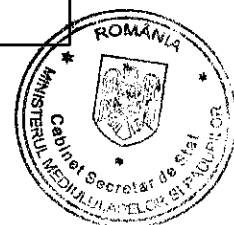
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
21.	Creșterea mobilității în teritoriul ITI Delta Dunării, pentru promovarea Deltei ca regiune turistică, protejarea și creșterea nivelului de trai al locuitorilor și dezvoltarea verde a economiei locale	1.80
22.	Punerea în valoare a patrimoniului istoric prin restaurarea și conservarea obiectivului istoric Farul Vechi Sulina, județul Tulcea	1.36, 1.69
23.	Restaurarea și punerea în valoare a Cetății Histria	1.36, 1.69
24.	Restaurarea și includerea în circuitul turistic a unor cetăți precum: Dinogeția - Garvăn - Jijila, Noviodunum, Proslăvița (inclusiv consolidare clădire de protecția Turn Nufăru), Cetatea medievală Enisala	1.36, 1.69
25.	Restaurarea și includerea în circuitul turistic a siturilor arheologice cum ar fi: Cetatea Halmyris, Aegysus	1.36, 1.69
26.	Promovarea valorilor culturale prin restaurare pentru punctul muzeal Casa Panaghia Babadag,	1.36, 1.69
27.	Restaurarea și includerea în circuitul turistic a Școlii Vechi de la Măcin	1.36, 1.69
28.	Restaurare și includere în circuitul turistic a clădirii Comisiei Europene a Dunării (CED), imobilele incintă ale CED, spitalului CED și cimitirului CED, biblioteca orășenească Sulina	1.36, 1.69
29.	Valorificarea patrimoniului etnografic nord-dobrogean prin restaurarea și modernizarea Muzeului de Etnografie și Artă Populară Tulcea	1.36, 1.69
30.	Punerea în valoare a patrimoniului arheologic prin realizarea parcului arheologic Ibida-Slava Cercheză, județul Tulcea	1.36, 1.69
31.	Restaurare lăcașe de cult cum ar fi: Biserica Ortodoxă Nașterea Maicii Domnului - Telița, Biserica Ortodoxă Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril - Chilia Veche, Biserica Buna Vestire - Tulcea, Biserica Germană de la Mălcoci - Nufăru, Biserica Sf. Gheorghe - Isaccea, Biserica Sf. Gheorghe - Tulcea, Manastirea Cocos	1.36, 1.69
32.	Îmbunătățirea mediului urban prin revitalizarea orașelor pe teritoriul ITI Delta Dunării prin reconversia spațiilor degradate din intravilanul municipiului Tulcea și al orașelor Babadag, Isaccea, Măcin, Sulina	1.34, 1.78
33.	Realizarea de rute secundare la Eurovelorut 6 pe teritoriul Județului Tulcea (Rezervația Biosferei Delta Dunării și ariile limitrofe), cu prioritate pe traseele Chilia Veche-Sulina și Sulina - Sf. Gheorghe	1.30
34.	Modernizare infrastructura de transport regional pe traseul: <ul style="list-style-type: none"> • Enisala - Babadag - Slava Rusă • Niculițel - Sarichioi, DJ229 • Tulcea - Chilia Veche • Ceamurlia de Sus - Baia • Vișina-Ceamurlia de Sus • Corbu - Sacele - Istria - Mihai Viteazu • Cetatea Histria - DN22/ Tariverde 	1.81 1.82 1.83, 1.86,
35.	Construire /modernizare/dotare centre comunitare integrate din localități precum: Babadag, Măcin, Isaccea, Sulina, Isaccea, Sulina, Lunca, Poșta, Luncavița, Murighiol, Niculițel, Nufăru,	1.107, 1.115, 1.129



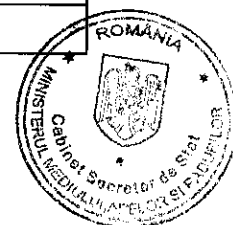
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
	Sarichioi, Enisala, Zebil, Slava Cercheză, Slava Rusă, Sfântu Gheorghe, Văcăreni, Săcele, Letea/Periprava, C.A. Rosetti, Ceatalchioi, Ceamurlia de Jos, Crișan, Mila 23, Telița/Cataloi, Frecăței, Greci, Sălcișoara/Vișina (Jurilovca), Mahmudia, Turda, Rândunica, Mihail Kogălniceanu, Popu/Sarinasuf (Murighiol), Sfântul Gheorghe, Smârdan, Minerii, Vadu, Chilia Veche,	
36.	Reabilitare/modernizare/extindere/dotare infrastructură ambulatorii din localități precum: Babadag, Măcin, Sulina	I.107, I.108, I.110, I.115
37.	Reabilitarea/modernizarea/dotarea Unității de primiri Urgențe a Spitalului de Urgență Județean Tulcea	I.107, I.108, I.115
38.	<p>Construire/reabilitare/modernizare/dotare centre de protecție și asistență socială, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centru de zi pentru vârstnici Tulcea • Centru de zi „Pentru o zi mai bună” Isaccea • Centru de adăpostire pentru persoane defavorizate Iazurile (comuna Valea Nucarilor) • Centru social Corbul • Centru de zi pentru persoane vârstnice Jurilovca • Centru de tip Respiro pentru copii Tulcea • Complex de unitati de tip familial Isaccea • Complex de unitati de tip familial Tulcea 	I.129
39.	Diversificarea economiilor locale, dezvoltarea durabilă a turismului prin contruirea unui canal de canotaj	I.30
40.	Construire/extindere/reabilitare/modernizare/dotare infrastructură educațională din învățământul antepreșcolar și preșcolar (grădinițe), cuprinsă în teritoriul ADI ITI Delta Dunării, cum ar fi: creșă în orașul Isaccea, centru pentru copii preșcolari - Tulcea, grădinița 12 cu program prelungit Tulcea, grădinița 3 cu program prelungit Tulcea, grădinița cu program prelungit Babadag, grădinița cu program normal Babadag, grădinița 4 cu program prelungit Măcin, grădinița Sulina, grădinița Sfântu Gheorghe,	I.120, I.123
41.	Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale din învățământul primar și gimnazial, cuprinsă în teritoriul ADI ITI Delta Dunării, cum ar fi: Școală gimnazială nr. 1 Măcin, Școală gimnazială Gheorghe Banea - Măcin, Școală gimnazială Sulina, Școală gimnazială Beștepe, Școală gimnazială Ceatalchioi, Școală gimnazială 1 - Chilia Veche, Școală gimnazială 3 - Chilia Veche, Școală primară Vadu (Corbu), Școală gimnazială Corbu, Școală gimnazială Frecăței, Școala nr. 6 - Grigore Antipa - Tulcea, Școala nr.10 - Alexandru Ciucurencu - Tulcea, Școală gimnazială Constantin Brâncoveanu - Babadag, Școală gimnazială Mircea cel Bătrân - Babadag, Școală gimnazială Greci, Școală Istria, Școală gimnazială Jijila, Școală gimnazială Jurilovca, Școală gimnazială Vișina (Jurilovca), Școala Sălcișoara (Jurilovca), Școală gimnazială Mahmudia, Școală gimnazială Niculițel, Școală gimnazială Pardina, Școală gimnazială Zebil (Sarichioi), Școală gimnazială Sf. Gheorghe, Școală Valea Nucarilor, Școală	I.77, I.118, I.121



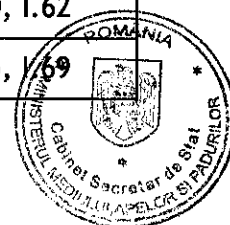
Nr. crt.	Denumire proiect	Correspondența cu tipurile de intervenții
	gimnazială Isaccea, , Școală gimnazială Vacareni	
42.	Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale din învățământul liceal, cuprinsă în teritoriul ADI ITI Delta Dunării, cum ar fi: Liceul Tehnologic Măcin, Liceul Tehnologic Henri Coandă - Tulcea, Colegiul Economic Delta Dunării - Tulcea, Grup Școlar de Industrie Alimentară - Tulcea, Liceul Dimitrie Cantemir (școală profesională) - Babadag, Liceul Tehnologic Luncavița	I. 117, I.119, I.121, I.122
43.	Modernizarea drumului național DN 22 Constanța - Tulcea - Măcin - Brăila inclusiv realizare pod peste Dunăre în zona Brăila-Măcin	I.79
44.	Realizarea lucrărilor specifice de apărări de maluri pe canalul Sulina	I.87
45.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Tulcea	I.84
46.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Mahmudia	I.84
47.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Sulina	I.84
48.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Chilia Veche	I.84
49.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Isaccea	I.84
50.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii portuare în porturile dunărene - portul Măcin	I.84
51.	Modernizarea aeroportului internațional "Delta Dunării" Tulcea	I.85
52.	Extinderea și modernizarea infrastructură de apă și apă uzată din teritoriul ITI Delta Dunării	I.98, I.99
53.	Sistem de management integrat al deșeurilor in judetul Tulcea - faza a II-a	I.100, I.101, I.102, I.103, I.104, I.105
54.	Lucrări pentru implementarea sistemului de salubritate a domeniului public de interes național din teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării	I.1, I.100 I.101, I.102, I.103, I.104, I.105
55.	Revizuirea planului de management și a regulamentului RBDD	I.4
56.	Îmbunătățirea condițiilor hidrologice în habitatele naturale acvatice din RBDD pentru conservarea biodiversității și a resurselor pescărești - Complexele lacustre Șontea-Fortuna, Matița-Merhei, Somova-Parheș	I.2, I.5, I.6, I.8, I.40, I.41
57.	Îmbunătățirea condițiilor hidrologice în habitatele naturale acvatice din RBDD pentru conservarea biodiversității și a resurselor pescărești - Complexele lacustre Gorgova-Uzlina, Roșu-Puiu.	I.2, I.5, I.6, I.8, I.40, I.41
58.	Îmbunătățirea condițiilor hidrologice în habitatele naturale acvatice din RBDD pentru conservarea biodiversității și a resurselor pescărești - Complexele lacustre Dunavăț-Dranov, Razim-Sinoie, Zona Sinoie-Istria-Nuntași, lacul Murighiol	I.2, I.5, I.6, I.8, I.40, I.41



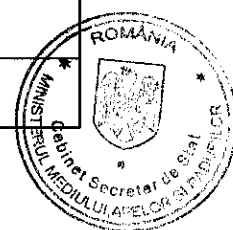
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
59.	Protecția și conservarea populațiilor speciilor de faună periclitată din RBDD în context european și internațional - infrastructură de cuibărit/marcare/monitorizare satelitară pentru specii periclitată din RBDD: pelicanul creț, vulturul codalb, cormoranul pitic, gâsca cu gât roșu, nurca europeană, vidra	1.6, 1.7, 1.10, 1.11
60.	Reconstrucție ecologică în amenajările agricole, piscicole și silvice din RBDD	1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11
61.	Sistem de monitorizare și modelare hidraulică pentru îmbunătățirea regimului hidrologic și a condițiilor de reproducere naturală a populațiilor piscicole	1.3
62.	Sistem integrat și infrastructură aferentă pentru monitorizarea principalilor parametri de stare ai mediului și a navigației și pentru securizarea zonelor strict protejate	1.4, 1.5
63.	Gestionarea populațiilor de animale domestice abandonate/sălbăticiți precum și amenajarea infrastructurii de gestionare, inclusiv realizarea unui centru pentru îngrijirea exemplarelor rănite sau bolnave de faună sălbatică din RBDD	1.6, 1.9
64.	Stație de monitorizare a peștilor migratori, sturioni și scrumbie	1.6, 1.9
65.	Îmbunătățirea infrastructurii de semnalizare, delimitare și marcăre, inclusiv a traseelor de acces, amenajarea rețelei de observatoare ornitologice în perimetrul RBDD	1.2
66.	Lucrări pentru modernizarea infrastructurii de monitorizare a ARBDD	1.2, 1.6, 1.9, 1.21
67.	Asigurarea unui status favorabil de conservare pentru salvarea de la extincție a populației de nurcă europeană din România - SAVE E-MINK-RO	1.6
68.	Selectarea și utilizarea unor specii de crustacee bentali ca organisme indicator de poluare în habitatele acvatice aparținând Rezervației Biosferei Delta Dunării	1.6
69.	Lucrări de apărare împotriva inundațiilor în localități cum ar fi: orașele Babadag, Măcin și Sulina, comuna Sf. Gheorghe, localitățile Iliganii de Jos și Vulturul (Comuna Maliuc), Iliganii de Sus și Nufăru (Comuna Nufăru), Pardina, Ceatalchioi	1.23
70.	Lucrări de apărare împotriva inundațiilor în bazinul hidrografic al unor pârâuri cum ar fi: Săcele, Săruri, Istria, Nuntași, Corbu	1.23
71.	Lucrări de apărare împotriva inundațiilor a amenajării agricole Sireasa și a amenajării agricole Dunavăț - Murighiol, inclusiv a localităților din incintă	1.23
72.	Lucrări amenajare a Văii Italiana - localitatea Cataloi (Frecăței)	1.23
73.	Apărare împotriva eroziunii costiere în sectorul Periboina - Portița	1.23
74.	Regularizare/calibrare: pârâul Beștepe și pârâul Greci	1.23
75.	Regularizare/reprofilare pârâul Valea Capaclia - localitatea Isaccea și sistematizarea terasamentelor rezultate prin înălțarea malurilor	1.23
76.	Lucrări de consolidare maluri lacul Razim în zona Sarichioi	1.23



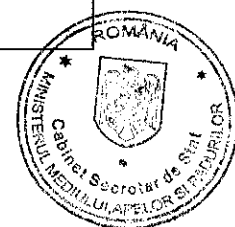
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
77.	Punerea în siguranță a acumulării Luncavița	1.23
78.	Consolidare mal drept - Brațul Chilia pe sectorul 80 - 112 km în zonele de curbură	1.23
79.	Lucrări de consolidare și recalibrare în zona confluenței Ceatal Izmail	1.23
80.	Regularizare/profilare/reprofilare albie torent Valea Tulcii (Agighiol), precum și albiei derea Calica și derea Valea Nucarilor	1.23
81.	Realizarea unui sistem integrat pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență și pentru acordarea asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat (dotarea ISU si SMURD cu echipamente si utilaje pentru interventii in caz de dezastre, modernizarea si extinderea infrastructurii ISU Delta in teritoriul ITI)	1.22, 1.24, 1.25, 1.26, 1.28
82.	Reabilitarea și modernizarea stațiilor de evacuare a excesului de apă provenit din precipitații și infiltrații în incintele intravilan indiguite din Delta Dunării	1.23, 1.75
83.	Centrală în cogenerare	1.15
84.	Investiții în exploatații agricole	1.55, 1.56, 1.57, 1.61, 1.62, 1.65, 1.66, 1.71
85.	Investiții în exploatații pomicole	1.55, 1.56, 1.57, 1.61, 1.62, 1.65, 1.66, 1.71,
86.	Sprijin pentru investiții în prelucrarea/comercializarea și/sau dezvoltarea de produse agricole	1.52, 1.55, 1.56, 1.57, 1.61, 1.62, 1.65, 1.66, 1.71, 1.72, 1.73, 1.76,
87.	Investiții în procesarea/marketingul produselor din sectorul pomicol	1.55, 1.56, 1.57, 1.61, 1.62, 1.65, 1.66, 1.71, 1.72, 1.73, 1.76
88.	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice - componenta infrastructura de irigații în Sacele și Sarichioi	1.63
89.	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice - infrastructura de acces silvică	1.53
90.	Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice - infrastructura de acces agricolă în comune cum ar fi: Baia, Beștepe, Ceamurlia de Jos, Ceatalchioi, Frecăței, Grindu, I.C. Brătianu, Jijila, Jurilovca, Luncavița, Mihai Bravu, Sarichioi, Slava Cercheză, Văcăreni, Valea Nucarilor (județul Tulcea), Corbu, Istria, Mihai Viteazu, Săcele (județul Constanța), precum și în orașele Măcin, Babadag, Isaccea, Sulina.	1.53
91.	Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri	1.60, 1.62
92.	Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale	1.65, 1.69



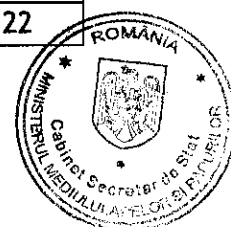
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
93.	Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici	I.64, I.66
94.	Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole	I.65, I.69
95.	Înființare rețea de apă uzată și modernizare/extindere rețea alimentare cu apă în localități cum ar fi: Frecăței, Poșta, Beștepe, Jijila, Somova, Valea Nucarilor și Iazurile	I.53, I.98, I.99
96.	Extindere/modernizare rețea publică de alimentare cu apă și extindere rețea de apă uzată în localități cum ar fi: Baia, Luncavița, Mihail Kogălniceanu, Mahmudia, Murighiol, Niculițel, Greci, Sarichioi, Corbu, Mihai Viteazu, Săcele. Extindere/modernizare rețea publică de apă uzată în localitatea Jurilovca	I.53, I.98, I.99
97.	Modernizare/amenajare rețea de drumuri de interes local în localități cum ar fi: Baia, Beștepe, C.A.Rosetti, Ceamurlia de Jos, Ceatalchioi, Chilia Veche, Crișan, Frecăței, Greci, I.C. Brătianu, Jijila, Jurilovca, Luncavița, Mihail Kogălniceanu, Mahmudia, Maliuc, Mihai Bravu, Murighiol, Niculițel, Nufăru, Pardina, Sarichioi, Sfântu Gheorghe, Slava Cercheză, Somova, Văcăreni, Valea Nucarilor (județul Tulcea), Corbu, Istria, Mihai Viteazu, Săcele (județul Constanța)	I.53
98.	Construire și dotare after-school Luncavița, Săcele, Jurilovca	I.120
99.	Construire și dotare grădiniță Nufăru, grădinița Mihai Bravu, grădinița Văcăreni	I.120
100.	Reabilitare/modernizare/dotare grădinițe cum ar fi: grădinița nr. 2 Corbu, grădinița Malcoci, grădinița Jurilovca, grădinița Sălcișoara, grădinița Sarichioi, grădinița Somova, grădinița Iazurile	I.120
101.	Extindere și modernizare Liceul tehnologic Simion Leonescu, Luncavița	I.53
102.	Restaurarea, conservarea și dotarea Bisericii Germane - Malcoci, Nufăru	I.54, I.69
103.	Restaurare ateliere - Mănăstirea Celic Dere Telia, Frecăței	I.54, I.69
104.	Complex meșteșugăresc „La Hogeia” - Telia, Frecăței	I.54, I.69
105.	Modernizare/ renovare moara de vant a Manastirii Saon	I.54, I.69
106.	Modernizare, renovare și dotare cămine culturale din localități cum ar fi: Baia, Crișan, Ceatalchioi, Sarichioi, Somova, Văcăreni, Valea Nucarilor, , Nufăru, Corbu, Mihai Bravu, Niculitel, Slava Cercheza, Sacele	I.54, I.69
107.	Agromediu și climă	I.21, I.56, I.61
108.	Dezvoltarea durabilă a comunităților locale din teritoriul ITI Delta Dunării pentru GAL Razim, GAL Delta Dunării, GAL Oamenii Deltei, GAL Dobrogea de Nord și GAL din Histria-Razim-Hamangia	I.67
109.	Pachet integrat de măsuri pentru localitățile din centrul Deltei Dunării	I.78
110.	Dezvoltarea durabilă a zonei pescarești din teritoriul ITI Delta Dunării - locuri de debarcare și adăposturi	I.42



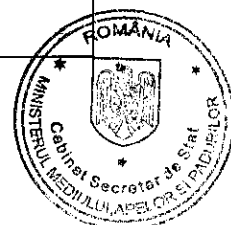
Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
111.	Adăposturi pescărești cu facilități de acostare pentru susținerea activității de pescuit tradițional	1.42
112.	Amenajarea zonelor de pescuit recreativ sportiv, zone de campare (evaluare, stabilirea regulamentului)	1.45
113.	Întărirea și modernizarea capacității de monitorizare, control și raportare privind activitatea de pescuit și acvacultură din RBDD	1.47
114.	Promovarea acvaculturii și pescuitului durabil și a prelucrării produselor obținute din aceste activități	1.50, 1.51
115.	Fundamentarea măsurilor de Adaptare la Schimbarile climatice prin Management Ecosistemic și Adaptativ în Delta Dunării (Ecosystem-based Adaptation EbA)	1.5, 1.6, 1.19, 1.20, 1.21, 1.29, 1.48, 1.89, 1.91, 1.94, 1.95
116.	Cercetări privind fenologia și efectivele speciilor de interes cinegetic din Rezervația Biosferei Delta Dunării (ve-natura Delta Dunării)	1.48, 1.95
117.	Soluții pentru armonizarea sistemelor socio-economice cu utilizarea capitalului natural, pentru implementarea managementului participativ în R.B.D.D	1.4, 1.135
118.	Sistem Integrat de Monitoring - Implementarea și menținerea sistemelor Equipment Tracking și a UAV for Site System Information.	1.5, 1.6, 1.21, 1.29, 1.48, 1.95
119.	Clusterul de Turism si Dezvoltare Durabila Delta Dunarii (Danube Delta Cluster)	1.7, 1.9, 1.33, 1.94
120.	Dezvoltarea și modernizarea Centrului de Informare Tehnologica (CIT DD) al INCDDD Tulcea	1.48, 1.95, 1.96
121.	GEOS Danube Delta Cluster (Clusterul de Inovare Delta Dunării în Geomatică și Hidrologie)	1.7, 1.94
122.	Elaborarea unui model de predicție prin teledetecție satelitară a răspândirii bolilor infecțioase și parazitare prin vectori biologici la populația de cabaline semisalbatice din Delta Dunării	1.106, 1.116
123.	Valorificare potențialului bioenergetic al resurselor naturale vegetale	1.14, 1.15
124.	Construire și dotare Centrul pentru studiul bolilor transfrontaliere, emergente și zoonozelor din zona ITI Delta Dunării	1.19, 1.93, 1.94, 1.95
125.	Transfer de cunoștințe noi și sprijin tehnico-științific în realizarea de produse și tehnologii competitive în întreprinderile care își dezvoltă afaceri cerute de piață pe teritoriul ITI Delta Dunării	1.94
126.	Cercetări privind repartiția ornitofaunei în biocenozele din Rezervația Biosferei Delta Dunării	1.7
127.	Interconectarea cu Fibra Optica și echipamente în tehnologie WiMAX a celor 38 de UAT-uri	1.88, 1.97
128.	Facilitarea persoanelor juridice/persoane fizice din ITI la serviciile de plata on-line a taxelor și impozitelor	1.97



Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
129.	Accesul administrației publice locale la rețeaua de date Registrul Agricol Integrat	I.97
130.	Realizarea unui centru de comandă și achiziția unor drone care să transmită în timp real datele privind situația de urgență existent în zonele greu accesibile catre structurile abilitate	I.89, I.97
131.	Muzee virtuale si carte veche din colectia ICEM	I.32, I.97
132.	Să ne cunoaștem trecutul!- digitizarea patrimoniului cultural (cărți vechi, cărți religioase, icoane, picturi, etc.)	I.97
133.	Peisaje istorice digitale ICEM - tururi virtuale la cetățile antice și medieval, reconstituiri 3D ale cetăților din Dobrogea de Nord, prezentari 3D ale peisajelor urbane istorice prin fotografii etc	I.32, I.97
134.	Documentare privind meșteșugurile tradiționale în Dobrogea de Nord	I.32, I.97
135.	Presă veche din colecția bibliotecii Județene "Panait Cerna " Tulcea	I.32, I.97
136.	Delta educației accesibile și a incluziunii sociale	I.97
137.	Parteneriate cu întreprinderi private pentru transfer tehnologic și cercetare dezvoltare în domeniul ecologiei și protecției mediului și pentru implementarea unui sistem e-Learning	I.97
138.	Proiect pilot pentru valorificarea resursei de plante medicinale existente pe teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării	I.93
139.	Valorificarea științifică și turistică a patrimoniul arheologic submers în zona costieră a Dobrogei de Nord și Delta Dunării prin crearea unui „Centru Internațional de Arheologie Subacvatică” - VALUARCH	I.7, I.93, I.97
140.	DANUBE 8000	I.7, I.93, I.97
141.	Danube Delta Rescue Research	I.7, I.93, I.97
142.	Incluziune socială adaptată ecosistemului specific Deltei Dunării	I.129
143.	Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate	I.117, I.118, I.121
144.	Pregătirea persoanelor care vor desfășura activitățile specifice Centrului pentru studiul zoonozelor și bolilor emergente și pentru Centrul de îngrijire și adăpostirea exemplarelor rănite sau bolnave de faună sălbatică din RBDD	I.122
145.	Ofertă educațională și de formare profesională pentru crescătorii de ovine și caprine din regiunea Delta Dunării privind creșterea durabilității și rentabilității exploatațiilor mici și mijlocii prin proiectarea de soluții integrate de tehnologii motivate de creștere	I.57, I. 117, I.122
146.	Dezvoltarea competențelor cheie și profesionale ale elevilor din învățământul secundar din zona Deltei Dunării	I.117, I.118, I.122
147.	Educație profesională de calitate pentru viitorul Deltei	I.118, I.122



Nr. crt.	Denumire proiect	Corespondența cu tipurile de intervenții
148.	Modele alternative de dezvoltare și bune practici pentru turismul sustenabil în Rezervația Națională Delta Dunării. Crearea unui Centru Regional pentru Turism Responsabil (CERTUR)	I.31, I.37, I.117
149.	Parteneriat învățământ - cercetare - extensie în domeniul agricolhorticol pentru creșterea calității și a performanței pe piața muncii	I.122
150.	Inventarierea, evaluarea și monitorizarea pe termen scurt și mediu a factorilor de risc, presiunilor și amenințărilor în zonele cu desfașurare a activităților agricole în RBDD și reducerea influenței acestora asupra mediului prin consultanță și popularizare a agriculturii ecologice și a normelor de bune practici din agricultură	I.60
151.	Formarea personalului în managementul proceselor de dezinstituționalizare	I.129
152.	Dezvoltarea rețelei de asistenți maternali profesioniști pentru copiii cu dizabilități /asistenți personali profesioniști în municipiul Tulcea și zonele limitrofe	I.129
153.	Incluziunea socială după părăsirea instituțiilor de tip rezidențial prin facilitarea accesului la serviciile sociale integrate	I.129
154.	Construirea unei rețele de asistenți personali profesioniști în municipiul Tulcea și zonele limitrofe	I.129
155.	Îmbunătățirea capacității de supraveghere și răspuns rapid la alerta epidemiologică pentru bolile transmisibile și protejarea sănătății prin vaccinare, mai ales în grupuri vulnerabile de populație	I.106 , I.113, I.115, I.116
156.	Îmbunătățirea capacității instituționale privind monitorizarea bolilor netransmisibile din județul Tulcea cu scopul de a diminua ritmul de creștere a mortalității	I.106 , I.113, I.115, I.116
157.	Promovarea și sprijinirea meșteșugurilor locale, precum împletituri din papură, țesătorie manuală, modelator ceramică-olărit, artă culinară în comuna Luncavița (Județul Tulcea)	I.34 ,I.36, I.54, I.69
158.	Dezvoltarea comunităților locale marginalizate cu populație de minoritate roma prin măsuri integrate pentru reducerea riscului de sărăcie prin educație, formare profesională și ocuparea și promovarea multiculturalismului - IRRIS	I.123, I.124, I.125, I.128, I.129
159.	Analiză funcțională detaliată (revizuirea funcționării) a ARBDD și a reformelor administrative aferente, cu scopul de a îmbunătăți performanțele sale manageriale și cadrul legislativ care guvernează managementul zonei RBDD.	I.135
160.	Consolidarea cadrului pentru creșterea eficienței activității administrației publice și a calitatii serviciilor publice în regiunea Delta Dunării	I.4,I.31, I.130 I.131, I.135
161.	Asistență tehnică pentru asigurarea funcționării compartimentului tehnic al asociației pentru dezvoltare intercomunitară - ITI Delta Dunării	I.132



Nr. crt.	Denumire proiect	Corepondența cu tipurile de intervenții
162.	Lucrări de apărare împotriva inundațiilor a localitatii Patlageanca (terasamente, consolidări de dig)	I.23
163.	Lucrări de apărare împotriva inundațiilor a localitatii Crisan (terasamente, consolidări de dig)	I.23

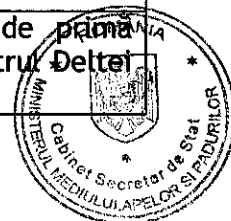


**Lista tipurilor de intervenții și proiecte care contribuie la implementarea
Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Delta Dunării**

Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
Pilon I	Biodiversitatea și Managementul Ecosistemului	1.1	Dezvoltarea și implementarea măsurilor pentru reducerea cantității de deșeuri din zonele naturale
		1.2	Marcarea și semnalizarea zonelor strict protejate și a zonelor tampon, a zonelor de pescuit sportiv, a canalelor și lacurilor, a zonelor de campare și parcare etc. și implementarea unui sistem de monitorizare și informare, inclusiv tehnologie, cum ar fi camere activate la mișcare, turnuri de observație etc.
		1.3	Îmbunătățirea managementului pe bază de dovezi prin dezvoltarea și implementarea unui sistem de monitorizare modern/ eficient și a unui model predictiv pentru dinamica sedimentării în Delta Dunării
		1.4	O analiză instituțională detaliată (revizuirea funcționării) a ARBDD și a reformelor administrative aferente, cu scopul de a îmbunătăți performanțele sale manageriale și cadrul legislativ care guvernează managementul zonei RBDD, pentru a permite locuitorilor să devină participanți activi în protejarea și gestionarea resurselor naturale. Măsuri de consolidare a capacității pentru comunități și ARBDD
		1.5	Lucrări pentru refacerea și optimizarea regimului hidrologic din Delta Dunării inclusiv echipamente și costuri operaționale pentru intervențiile fizice în vederea refacerii circulației naturale a apei și a zonelor cu habitate importante
		1.6	Refacerea sistemelor ecologice și a habitatului natural în cadrul rețelei Natura 2000 inclusiv în lacurile din complexele lacustre naturale, afectate de procese de aluvionare cauzată de intervenții antropice, prin lucrări de decolmatare și reconstrucție ecologică, pentru speciile care fac obiectul preocupărilor legate de conservare, împreună cu dezvoltarea unui sistem de monitorizare integrat care să acopere întreaga zonă DD (inclusiv zonele transfrontaliere), susținerea luării deciziilor pe bază de dovezi și participarea comunității
		1.7	Studii și Asistență Tehnică pentru conservarea biodiversității și refacerea ecosistemelor și a habitatelor naturale în cadrul rețelei Natura 2000 afectate de impacturile antropice
		1.8	Identificarea polderelor suplimentare, eligibile pentru refacerea ecologică. Acestea vor include studii de fezabilitate și proiecte tehnice pentru restaurarea habitatelor naturale afectate de activitățile non - ecologice din polderele agricole, pescărești și forestiere - lucrări de restaurare ecologică integrală sau parțială
		1.9	Studii de capitalizare a capitalului natural pentru stabilirea celor mai valoroase utilizărilor ale terenului și resurselor naturale în vederea unui management optim
		1.10	Reîmpădurirea suprafețelor în care vegetația forestieră naturală a dispărut sau s-a degradat



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
		I.11	Investiții pentru susținerea acțiunii locale de reducere a poluării cu nitrați a căilor navigabile, poluare provenită din activitățile agricole și de creștere a animalelor
		I.12	Înființarea Centrului Internațional de Studii Avansate pentru Sisteme Fluviu-Mare DANUBIUS-RI
		I.13	Managementul integrat al dăunătorilor - dezvoltarea și implementarea unei strategii integrate pentru controlul țânțarilor
		I.14	Strategie integrată pentru managementul stufului
	Eficiența energetică	I.15	Promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă. Investiții în proiecte pilot care promovează utilizarea surselor de energie regenerabilă (vânt, energie solară, pompe de căldură, biomasă, micro - hidro etc.) și a tehnologiilor nepoluante, inclusiv dezvoltarea și implementarea sistemelor de propulsie ecologice în Delta
		I.16	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (școli, spitale, clădiri administrative etc.)
		I.17	Extinderea și îmbunătățirea eficienței energetice a iluminatului public
		I.18	Susținerea îmbunătățirii eficienței energetice a gospodăriilor
	Schimbările climatice	I.19	Crearea unei platforme de parteneriat SC, inclusiv un fond pentru adaptare climatică impulsionat de comunitate, dedicat familiilor cu venituri reduse, micro - granturi sau un mecanism de împrumut pentru susținerea IMM -urilor și o facilitate de parteneriat pentru promovarea colaborării publice - private pentru măsurile inovatoare privind schimbările climatice
		I.20	Înființarea unei unități cu mandat clar care să se adreseze problemelor legate de schimbările climatice, cu un număr mic de angajați dedicați și informați și capabilă să funcționeze trans - sectorial
		I.21	Elaborarea unor ghiduri de bune practici cu instrucțiuni locale clare și ușoare privind implementarea politicilor de combatere a schimbărilor climatice
	Managementul Riscului în caz de dezastru	I.22	Furnizarea unor utilaje și echipamente speciale pentru intervenții ale ISU și SMURD în situații de dezastru
		I.23	Lucrări pentru protecția împotriva inundațiilor în paisprezece orașe/ comune
		I.24	Modernizarea, reabilitarea și construirea elementelor de infrastructură ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență "Delta" al județului Tulcea în Tulcea + Măcin + Crișan + Babadag + Topolog
		I.25	Crearea și menținerea unei baze de date interinstituționale cu factorii de risc
	Situații de urgență cauzate de poluare	I.26	Planuri complete, coerente și cuprinzătoare pentru prevenirea și răspunsul la situațiile de urgență în caz de poluare, care să acopere atât apa și uscatul, cât și sursele de poluare mobile și fixe
		I.27	Crearea unei echipe interinstituționale pentru răspuns la situațiile de urgență în caz de poluare
		I.28	Achiziționarea de echipamente pentru ca echipa de primă intervenție să aibă acces rapid în localitățile din centrul Deltei unde are loc incidentul de poluare



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
		I.29	Crearea și menținerea unei baze de date interinstituționale cu răspunderea pentru mediu, pentru schimbul de date și o mai bună coordonare între agenții
Pilon II	Turismul	I.30	Dezvoltarea și construirea instalarea infrastructurii turistice
		I.31	Instituționalizarea unei Organizații de management pentru destinația Delta Dunării (OMD) corelat cu dezvoltarea brandului Delta Dunării
		I.32	Elaborarea și implementarea unui program cu multiple destinații pentru dezvoltarea de produse și atracții
		I.33	Implementarea unui mecanism de sprijin pentru un turism durabil și inovator, bazat pe natură și pe cultură și pentru microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și de turism pentru o economie locală verde
		I.34	Implementarea unui program extins pentru înfrumusețarea așezărilor și revitalizarea centrelor urbane
		I.35	Program pentru îmbunătățirea calității unităților și serviciilor de cazare
		I.36	Intervenții legate de patrimoniul cultural (reabilitare, conservare etc.)
		I.37	Dezvoltarea unui program de interpretare (învățare) a destinațiilor
		I.38	Dezvoltarea și derularea unui program pentru situații de urgență și prim ajutor pentru lucrătorii din turism și furnizorii de servicii
		I.39	Înființarea unui observator de cercetare specializat în turism
	Pesculitul și acvacultura	I.40	Reducerea sedimentării în lacurile mari
		I.41	Dragarea lacurilor mari pentru a reface adâncimea apei
		I.42	Diversificarea activităților pescarilor care practică pescuit comercial prin dezvoltarea unor activități complementare - îmbunătățirea siturilor eco-turistice, a adăposturilor pentru a satisface nevoile pescarilor, construirea unor facilități de debarcare simple în zonele cu densitate mare a pescarilor. Promovarea și acordarea de servicii de pregătire pentru pescaturism și pescuitul recreativ/sportiv durabil.
		I.43	Susținerea reproducerii artificiale a speciilor valoroase, precum știuca, șalăul și alte specii în declin și construirea/modernizarea unor facilități de debarcare simple în zonele cu densitate mare a pescarilor.
		I.44	Îmbunătățirea habitatului peștilor
		I.45	Reglementarea sau eliminarea câmpării pentru pescuit necontrolat
		I.46	Propunerea unor stimulente fiscale, cum ar fi eliminarea taxei pentru apă
		I.47	Îmbunătățirea colectării și analizării datelor referitoare la pescării
		I.48	Consolidarea capacității analitice a INCDD
		I.49	Îmbunătățirea activităților de cercetare și dezvoltare legate de pescării în institute de cercetare, instituții publice și asociații ale pescarilor
I.50		Îmbunătățirea acvaculturii inclusiv prin sprijinirea mediului de afaceri	



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
		1.51	Susținerea prelucrării peștelui pe scară redusă. Diversificarea prelucrării peștelui la nivel de gospodărie și sat prin introducerea unor unități de ambalare în conserve la scară mică (pentru caras și alte specii de pește ieftine, cum ar fi babușca și plătica) și îmbunătățirea sistemelor de afumare (afumătoare electrice mici), în principal pentru producerea delicatelor pentru turiștii vizitatori
	Agricultura și Dezvoltarea Rurală	1.52	Inițierea și modernizarea facilităților pentru producția /colectarea/ prelucrarea/ comercializarea produselor agricole
		1.53	Modernizarea infrastructurii rurale (apă, salubritate, șosele, școli etc.)
		1.54	Inițierea de acțiuni de protejare, îmbunătățire și promovare a resurselor naturale și culturale
		1.55	Finalizarea restituirii terenurilor și înregistrarea în cartea funciară pentru consolidarea terenului/ fermelor
		1.56	Sprijin pentru activități agricole ecologice în cadrul zonelor Natura 2000
		1.57	Extinderea accesului la educația profesională pentru agricultură
		1.58	Modernizarea sistemelor de control a calității pentru produsele agricole
		1.59	Organizarea de evenimente de informare cu privire la finanțările locale și europene, inclusiv proiecte de pregătire
		1.60	Furnizarea de consultanță și formare profesională pentru fermieri / forța de muncă din mediul rural
		1.61	Încurajarea agriculturii organice
		1.62	Practicarea activităților agricole de către generațiile tinere
		1.63	Modernizarea/ reabilitarea infrastructurii de irigații
		1.64	Consolidarea și modernizarea fermelor mici
		1.65	Crearea unor afaceri mici non-agricole
		1.66	Modernizarea dotărilor tehnice ale fermelor
		1.67	Inițiative de jos în sus pentru dezvoltare locală
		1.68	Împădurirea terenurilor agricole și neagricole din regiunea Deltei Dunării
		1.69	Conservarea patrimoniului și a tradițiilor locale (inclusiv a meșteșugurilor)
		1.70	Acordarea de terenuri, inclusiv prin concesiuni acordate de către Consiliul Județean Tulcea fermierilor locali pentru încurajarea activitatilor agricole și creșterea nivelului veniturilor
		1.71	Încurajarea înființării grupurilor/ organizațiilor de producători
	1.72	Stimularea creării unor lanțuri scurte de aprovizionare în beneficiul activităților de turism	
	1.73	Susținerea atribuirii de marcă/certificării produselor agricole și a comercializării acestora pe piețele internaționale	
	1.74	Acordarea de stimulente pentru menținerea activităților agricole în centrul Deltei	
	1.75	Susținerea reabilitării infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor	
	1.76	Accesul fermierilor și a procesatorilor la instrumentele pentru managementul riscurilor	



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
		1.77	Modernizarea infrastructurii educaționale (în special pentru învățământul primar și secundar).
		1.78	Implementarea unui program extins de revitalizare a localităților din Centrul Deltei prin realizarea de proiecte de reabilitare arhitecturală și creștere a calității spațiilor publice
Pilon III	Transportul	1.79	Modernizarea drumului național DN 22 Constanța - Tulcea - Măcin - Brăila inclusiv realizare pod peste Dunăre în zona Brăila-Măcin
		1.80	Sistem de transport public durabil, adaptat specificităților centrului Deltei
		1.81	Modernizarea drumului județean DJ229, sectorul I și II, Niculițel - Zebil - Sarichioi
		1.82	Modernizarea drumului județean DJ222N, Tulcea - Pardina - Chilia Veche
		1.83	Modernizarea drumului județean DJ226 Tronson DN22B - Corbu - Săcele - Istria - Mihai Viteazu
		1.84	Modernizarea și creșterea capacității operaționale a porturilor Tulcea, Sulina, Măcin, Isaccea, Mahmudia și Chilia
		1.85	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare
		1.86	Modernizarea drumurilor județene (infrastructura de transport regional): <ul style="list-style-type: none"> • DJ222B Tronson Baia- Ceamurlia de Sus; • DJ222 Tronson Visina- Ceamurlia de Sus; • DJ 223A Tronson Enisala - Babadag - Slava Rusă,; • DJ 226A Tronson Cetatea Histria - DN22/Tariverde
		1.87	Reabilitarea și modernizarea Canalului Sulina
	Tehnologia informației și comunicațiilor	1.88	Internet/ internet ultrarapid pentru un turism ecologic
		1.89	Îmbunătățirea serviciilor guvernamentale electronice și a sistemelor locale de monitorizare publică
		1.90	Susținerea TIC pentru afaceri prin intermediul e-portal și acordarea de facilități
		1.91	Formularea și implementarea politicilor de date deschise
		1.92	Creșterea integrării verticale a soluțiilor de inovare din domeniul TIC în economia locală
		1.93	Creșterea investițiilor private în CDI și încurajarea cererii pentru CDI
		1.94	Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI prin parteneriate între mediul privat și cel de cercetare
		1.95	Creșterea excelenței bazei științifice ca promotor al inovării prin dezvoltarea infrastructurii CD
		1.96	Creșterea implicării în cercetarea la nivel UE prin deblocarea potențialului de excelență în CDI, cum ar fi prin programul cadru Orizont 2020, și prin atragerea talentelor și a competențelor avansate în sistemul național CDI
			1.97



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
Pilon IV	Alimentarea cu apă, canalizarea și managementul	I.98	Proiecte în zone cu un echivalent - locuitor mai mare de 2.000
		I.99	Proiecte în zone cu un echivalent - locuitor mai mic de 2.000
	Managementul deșeurilor	I.100	Colectarea deșeurilor care plutesc din canalele fluviului
		I.101	Investiții în sisteme de management al deșeurilor pentru manevrarea deșeurilor separate (infrastructură pentru separare deșeurilor la sursă, colectare, sortare și transport)
		I.102	Program de educație publică și conștientizare cu privire la gestionarea deșeurilor
		I.103	Containere de compost pentru gospodăriile rurale în vederea procesării deșeurilor biodegradabile
		I.104	Investiții în unități pentru tratarea și eliminarea deșeurilor rezultate din construcții și demolări
		I.105	Valorificarea deșeurilor colectate de la populație și agenți economici
	Sănătatea	I.106	Consolidarea capacității de răspuns a Direcției de Sănătate Publică (DSP) prin elaborarea și implementarea unui sistem de supraveghere a sănătății mediului
		I.107	Reabilitarea/modernizarea facilităților și a echipamentelor IT
		I.108	Modernizarea, dotarea și organizarea unui circuit funcțional în cadrul Spitalului de Urgență Tulcea (inclusiv pentru ambulatoriul integrat) și pentru Spitalul Măcin
		I.109	Reabilitarea/transformarea pavilionului TBC din cadrul Spitalului de Urgență Tulcea într-un centru social (adăpost de îngrijire rezidențială).
		I.110	Crearea ambulatoriilor publice prin reabilitarea corpurilor de spital închise din Babadag și Sulina
		I.111	Asigurarea interoperabilității sistemelor informatice medicale la nivel de asistență medicală (telemedicină și e-sănătate)
		I.112	Reforme pentru creșterea rentabilității guvernantei/managementului sectorului (mecanism de finanțare în spital pentru stimularea sistemelor de ambulatoriu public, medicină de familie și telemedicină)
		I.113	Campanii de informare, educare și comunicare privind mediul sănătos și igienic
		I.114	Ambulanțe pentru îngrijiri medicale de urgență și lucrări civile de reabilitare
		I.115	Acordarea de instruire specifică zonei pentru personalul medical
Educația	I.116	Creșterea prevalenței programelor de sănătate axate pe prevenție și depistare (screening)	
	I.117	Asigurarea de programe de învățare continuă relevante, accesibile și stimulative în turismul, agricultura și pescuitul sustenabile, în Centrele Comunitare de Învățare Permanentă	
	I.118	Crearea unei rețele de educație și formare pentru elevi care trăiesc în zone îndepărtate sau în zone cu mai puțin de 2.000	



Pilon	Sector	Nr. tip de intervenție / proiect	Tipuri de intervenții/ proiecte
Pilon V			locuitori, în vederea oferirii accesului tuturor la învățământ primar și gimnazial de calitate
		I.119	Acordarea de sprijin pentru înființarea școlilor profesionale (prin construirea/modernizarea/extinderea infrastructurii) care sunt relevante, atractive și cuprinzătoare și care produc forță de muncă cu cunoștințe și competențe la standarde internaționale și cu relevanță pentru cerințele globale ale turismului bazat pe natură și ale pieței pescuitului recreativ
		I.120	Consolidarea serviciilor prestate de grădinițe și creșe prin dezvoltarea, susținerea, reabilitarea și acordarea de echipamente pentru creșterea accesului la educație și îngrijire pentru copiii preșcolari
		I.121	Aducerea înapoi la școală a elevilor care abandonează școala de timpuriu prin programe de tip școală după școală și a doua șansă
		I.122	Crearea de parteneriate între angajatori, furnizorii de educație și formare profesională și organisme de cercetare pentru a avea performanțe mai bune ale sistemului de învățământ în abordarea nevoilor pieței muncii
		I.123	Dezvoltarea infrastructurii instituționale pentru copiii preșcolari (0-6 ani) în comunitățile cu o pondere mare de minorități etnice și alte grupuri vulnerabile
		I.124	Extinderea programului de mediatori școlari în școlile cu un procent ridicat de minorități etnice și alte grupuri vulnerabile
		I.125	Implementarea subvențiilor pentru comunitate pentru intervenția în educație
	Incluziunea și protecția socială	I.126	Facilitarea regularizării dreptului la proprietate
		I.127	Subvenții acordate IMM-urilor pentru plasarea forței de muncă pentru NEET în domeniile relevante
		I.128	Îmbunătățirea competențelor digitale în rândul minorităților etnice și a altor grupuri vulnerabile
		I.129	Creșterea accesului și eficienței furnizării de servicii sociale inclusiv infrastructura aferentă
		I.130	Consolidarea capacității administrative locale pentru planificarea strategică și bugetară, luarea deciziilor, managementul resurselor umane, monitorizare și evaluare
		I.131	Identificarea, dezvoltarea și implementarea măsurilor pentru a crește transparența, incluziunea, etica și integritatea și pentru a reduce corupția din cadrul autorităților publice și al instituțiilor
		I.132	Asistență tehnică (AT) pentru managementul programelor ITI
		I.133	Revizuirea reglementărilor pentru a îmbunătăți proiectarea subvențiilor gospodărești, în vederea ameliorării accesibilității serviciilor și o mai bună direcționare și utilizare a resurselor financiare și naturale
Capacitatea administrativă și managementul de program	I.134	Îmbunătățirea accesului și calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar	
	I.135	Acțiuni menite să asigure coordonarea între instituțiile publice cu atribuții în conservarea biodiversității și reconstrucția ecologică a Deltei Dunării	
	I.136	Dezvoltarea și implementarea de servicii online	

